

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátorajauhely, Főter 9 szám.

Telefon: 42. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Nyilttérben minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona, félévre 5 kor
negyedévre 2.50 korona.

— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknel minden szó után
2 fill. Petít betűknél nagyobb, svagy
'szbetűkkel, vagy kerettel ellátott hir-
detések tórmérték szerint egy négyszög
centim. után 8 fill. — Allandó hirdeté
seknél árkedvezmény.

KARÁCSONY ÜNNEPÉN.

(sz.) A keresztény mithologia a karácsonyi ünnepet gyöngéd, költőies, romantikus vonásokkal ékesítette föl, aminek a földkerekség összes keresztény, sőt helylyelközel a nem keresztény népeinél is nyomára akadhatunk. Nincs az evangéliumnak egyetlen textusa sem, amelyik annyira bele vette volna magát a nép lelkébe, mint a betlehem-i szent estéről szóló, amelyet érintetlenül hagyott minden schismának, minden heresisnek skepszise. Mivelhogy az emberi természet legnemesebb és — hozzá tehetjük — legáltalánosabb érzelmeit érinti. A kisdéd — az élet fájának bimbója — csodás varázslattal sugárik. A gyermek, mint a megújodásnak, az élet végtelen folyamatának tanúságtevője, derűt fakaszt, reményt ébreszt, boldogságot áraszt környezetében. Az ótestamentumi legenda, a várva-várt, a királyi vérből származó messiásról még hatalmasabb, ragyogóbb glóriával övezte a betlehem-i jászol ujszülöttjét. A szegény emberek gyermeke, mint megváltó, áhitatos, felemelő, megvigasztaló érzést váltott ki a naiv tömegek lelkéből. Ha Jézus valamelyik hatalmas keleti despota ágyasházának selyem vánkosai közt pillantja meg a napvilágot, ma aligha ülnék karácsony ünnepet úgy, amint azt több, mint másfélévezred hagyományai megszentelték.

A római történelem tudósai szerint, a karácsonyi ünnepek a saturnaliákat váltották föl. Állítják, hogy az egyház azon vallás szokásainak akart kedvezni, amelynek híveit megtérítette, s éppen a térítés sikere érdekében tette. A római hitrege Saturnus ünnepe azonban egyetlen vonásában sem hasonlít a keresztény ünnephez. Abból pedig, hogy a saturnaliák is körülbelül az év azon szakába estek, amelyekben később a kereszténység az üdvözítő születését ünnepelte, csak az idő egybevágásának véletlenére következtethetünk. A Karácsony, mint a születés, az anyaság glorifikálása tisztán a keresztény eszme produktuma. S mert mind a kettő legbensőbb lényege az örök emberi érzésnek, azért hatotta át a népek lelkét, fajra, éghajlatra való különbség nélkül.

A világszerte szokásos ajándékozás kétségtelenül a textus alapján terjedt el, amely szerint az ujszülött üdvözítőnek a napkeleti

bölcsek és királyok kedveskedének arannyal, tömjénnel és mirhával. Mind a három ajándéktárgy szimbolikus jelentőségű, amelyekkel a hindu mithológiában is találkozunk.

A középkorban a szent estével kapcsolatban, sajátos babonás hit fészkelte be magát a népek tudatába. Hogy a gonosz lelkek akkor erősködnek javában a jámbor hívők ártalmára. Az üdvözítő születése azonban megtöri a démonikus hatalmat. A Luca székére ülve, az éjfél misén megláthatni a boszorkányokat. Egyiknek-másiknak akkora szarvai vagynak, hogy be sem fér tőlük a templomajtón. Hanem, aki aztán megleste őket, iparkodják a szentelt krétával vont körbe jutni, mert különben a csontját is kirázzák a feldühödött gonosz lelkek. Eféle dajkameséssel még ma is rémitgetik itt-ott faluhelyen a könnyen hívő fehérsépséget.

A lélek mélyén rejtőzködő misticismus szinte áhitja a csodát, a földöntulit. Azért csatlakozott a multban minden nagy esemény társául a „jel“, a rendellenes siderikus tünemény, a szellemjárás. Komoly római történetíró említi, hogy Julius Cesar bukása után még nappal is lehetett látni Róma terein és utcáin a sirjuktól kikelt halottakat. A „tűzfarkú csillag, homály a napban, vérharmat“, hol előtte, hol utána járt a régiek hite szerint minden epochalis eseménynek. Persze, hogy retrospektíve kötötték össze a csodát a valósággal. Valami ösztönszerű monismus hatotta át a nép lelkét azzal a hittel egyetemben, hogy a tulvilági szellemek kontaktusban vannak az emberekkel. Így azután, ha világrendítő esemény készül, „jeleket“ adnak. Ez a transcendentalis sejtelem hitté formálódott már jóval a kereszténység előtt. És ma is épségben vagyon. Csak a formában történt némi változás.

Az angol néphit ellenkezőleg azt tartotta, hogy a szent éjjelen „planéta nem ver, nem igéz boszorkány, oly szentelt, oly áldott amaz idő“, hogy azon éjjelen egy halott sem hagyja el siri ágyát, bármilyen háborítsa is egyébként. Ugyancsak angol néphit volt az is, hogy Karácsony éjszakáján mindig szól a kakas, csak hogy nem mindenki hallhatja.

A középkorban minden babona a tudatlanság miatt elferdült vallásból táplálkozott. A nép képzelő-

désére erősen hatott a vallási oktatás, különösen ha a csodatételekkel ingerelték azt. A csudát aztán várta és rettegte mindenki, amíg a lelki feszültség igen gyakran a jelentéktelen eseményt is csodás varázslattal ruházta fel. Innen van, hogy még a tizenhatodik, tizenhetedik századok krónikáiban is annyi csudálatos esemény leírásával találkozunk. Pedig azokat a krónikákat nem ritkán ama kor tudós, művelt emberei írták. És bizony felesen katolikusok, protestánsok, ahogy jöttek. Vegye csak elő — akit érdekel — a Cserey Mihály krónikáját. Talál abban leírást akkora repülő sárkányról, — még pedig a hitelt érdemlő pretensiójával — amely a Sátorhegyet beborította volna, ha reá szállt volna. Az a krónika sok becses adatot szolgáltat Teleky Mihály uram „gonosz praktikáiról“, nemkülönbén II-ik Rákóczi Ferenc szabadságharcának erdélyi epizódjairól. Láthatjuk ezekből, hogy a 18-ik század eseményeivel foglalkozik, tehát nem a setét középkor iródeákja. Azonfelül gyakran dicsekszik vala, hogy az evangéliumi világosság fényeskedik az ő elméjének, lévén ő igaz hitű kálomista. Mindazonáltal annyi kísérteties jelenséget rótt a diósgyőri papirosra, hogy a fele is elég lenne hét falu fonójában, a hátborsóztató mesék anyagául. És hiszi vala őket egytől-egyig! Nincs tehát mit csudálkozni a multak babonás közéletiségén.

A karácsonyi népies szokások nagyon eltérők különben egymástól. Az éjszaki szláv és germán nemzeteknél — ami feltűnő — sokkal több bennük a babonás vonás, mint például a franciáknál, de sőt még az olaszoknál is. Csak egyben egyeznek meg valamennyinél. Mindenütt az öröm, a vigadás, az egymásnak való örömszerzés és főleg a gyermekek megörvendtetése, az ünnepi szokások főmotívuma. Az „isten békéje“ eszméjének a karácsonyi ünnep volt a kuforrása.

Érdekes, hogy volt egy keresztény felekezet, amely hadat üzent a karácsony esti vigadalmaknak. Az angol puritánok felfogása szerint ugyanis méltatlan dolog volt keresztény emberhez, a megváltó születését vigággal és nem a mélységes, de annál némább áhitatba merüléssel, nem a töprengő elmélkedéssel ünnepelni. A

tulzó buzgalom még az erőszakoskodástól sem riadt vissza, amely az ünnepi gyerták eloltásában, a vendéglátásra terített asztalok szétrombolásában s a kántálók elpáholásában nyilvánult. Mikor felülkerekedtek, jaj volt minden cerimonianak a britt szigeten, lett legyen az akár egyházi, akár világi természetű. Nemcsak a vallásos szimbolumok ellen dühöngtek, lett legyen az bár a legcsekélyebb is, de a homlokon szétválasztott haju embert sem türték meg maguk között. Sőt azt sem, aki vidám hangon beszélgetett. Mivelhogy hitük szerint csak a fojtott, mekegő hang illik az igaz keresztény emberhez. Annyi keneteljesség savanyodott beléjük, hogy utóvégre egymást is megunták.

A fenyőfa, bár ősrégi ékessége és eszköze az örömet okozásnak, nálunk — sőt Európa legnagyobb részében is — alig ötven esztendő. A gyertyákkal és ékességekkel tele aggatott fenyőfával ugyanis már jóval a kereszténység előtt kedveskedtek egymásnak az ősz germánok. Még akkor, amidőn a Skandináv félszigetet el sem hagyták. Hogy mikor szegődött a fenyőfa a karácsony kultuszához, ma már kipuhatolhatatlan. Csak annyi bizonyos, hogy a germánok lakta vidékeken terjedt el s lassankint onnét vándorolt délre. Hozzánk talán a legkésőbbben.

Egy német professzor egyébként a karácsonyfát indiai eredetűnek tartja. Szerinte a hinduk egyik szektája annak az öröme gyújt gyertyát a felékesített fán karácsony táján, hogy a nap ismét hosszabbodni kezd. Lehet, sőt valószínű, hogy a nap hosszabbodása örömet váltott ki valamely keleti népnél, de a mi karácsonyfáinknak aligha van közük ahhoz a vallási szokáshoz. Már sokkal valószínűbb az ősz germán szokás átvétele, amelyet a lassankint délre vonult germánosság magával vitt, míg végre beoijtotta egy poetikusan szép, kedves keresztény kulturába, ahol örökéletet biztosított neki.

És Karácsony szent estéjén — áldó lelkesedéssel, igaz hittel — lobog majd föl a sok millió lángolás. Tüzek gyulladnak — égő, ragyogó szimbolumai az áhitatnak és a lelkek dobbanásában fölzeng a zsolozsma, amelyben megrázóan él annak a betlehem-i éjszakának minden isteni fönsége ...

ÉRTSÜK MEG.

A politikai Karácsony.

Holnap sok ezer ragyogással ránk köszönt a Karácsony ünnepe. És amikor fölzengek majd az áhitatos zsolozsmák és illetődött szóval járul majd minden lélek ünneplésre: odaáll elénk a nagy kérdés. Nem volt e elég abból a sok keserves gyötrődésből, melylyel kell végig verekednünk az életet és nem érezzük e mindannyian, hogy el kell következnie már annak az időnek, amikor egyet akar minden erő és egy hittel forr össze a nemzet javaiért való munkában. Nagy s nehéz bajok rágnak a magyar globuson. A régi betegségek ujult erővel marjultak föl és tépik véresre a testünket tovább a régi sebek. Mellettünk zug, valami szédítő erővel rohan előre az idegen nemzetek fejlődéséért való munka és nekünk kétségbeesetten kell leírni a mondatot: a homonnai tanfelügyelőség körzetén belül 180 olyan község akad, amelynek még nincs iskolája.

El kell csittulnia minden disszonanciának és vajha sorra következnie a megértő, békés egyetakarás. S odafenn a dunaparti palotában vajha ráeszmélne már minden ember, hogy isten s önmagunk ellen való véték, ha egymás ellenében s nem egymás mellett vivjük meg az elkövetkező harcokat.

Az országgyűlés állandó békéjét nyelbe lehetne ütni anélkül, hogy az ellenzék bármit is feláldozna az elveiből, sőt éppen olyan módon, hogy politikai hivatásának legfelsőbb magaslatára emelkednék. Vegyük csak ezt a dolgot egy kissé szemügyre.

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

EGY SZALON.

Odakünn zsigong a fővárosi láрма. Átható zúgása ide alig ér fel... Apró, öreg szalon. Pirosernyős lámpa — Bevonva az ablak függönnyel, fehérrel.

A falakon régi, ódivatu képek, Parókás férfiak, kecses empire dákák, Porcellánfigurák, virágosak, szépek Lepik el az ódon kandalló párkányát.

Piros ernyő alól szelid fény elárad. Üvegúra alatt óra ketyeg: tik-tak... Tetejét fölnyitják ósdi zongorának S szétterjeng a szálló levendula-illat.

Csütörtökön, hogyha hatot üt az óra, Társaság gyűl ide, a meghitt, a régi; Jön a kis szalonnak néhány udvarlója, Valamennyi komoly, deresfejű férfi.

Divatjamúlt, sötét, bőújú ruhákban Jönnek előzékeny, halk beszédű hölgyek Az asztalon kávé, mazsolás kalács van, Üvegtálcában hozzák a pompás befőttet.

Billentyűn végigfut egy hölgynek az úija, Fölzendül a nótá, a halk, a merengő, A rég elfelejtett lassu nagy mazurka Azután a finom, lenge Strausz-keringő.

Két kérdés körül folyik a parlamenti harc. A véderő és a választójog reformja körül. Az ellenzéknek, különösen pedig a Justh-pártnak az a jelszava, hogy a hadsereg ujjszervezését mindenáron meg kell akadályozni, a szocialisták radikális választóreformját pedig mindenáron ki kell csikarni. Ezekből az erőszakos törekvésekből fakadt politikai életünk szégyenére és mérhetetlen kárára a technikai obstrukció, amit csak ideiglenesen szakított meg a pártok fegyverszünete, s melynek süppedékes ingoványai közé csak nem kívánkozik vissza az ellenzéki tábor? Már pedig ha oda vissza nem kívánkozik, s ha békét, rendezett parlamenti viszonyokat akar, annak az az egyedüli módja, hogy hagyjon fel az a diktatori magatartással, melylyel a többségi akarat érvényesülését alkotmányellenesen megakadályozza, a maga akaratát pedig kisebbség létére az egész országgyűlésre rá akarja oktrojálni.

Értsük meg jól. A béke érdeke nem azt várja az ellenzék-től, hogy térjen át a kormány-pártra, vagy, hogy szavazza meg a katonai javaslatokat, hanem csak azt, hogy mesterséges fogásokkal, szakadatlan névszerinti szavazással ne tegye lehetővé ennek az óriási fontosságú ügynek a komoly és lelkiismeretes elintézését, hanem éppen vegyen tevékeny részt abban azáltal, hogy fejtsse ki maga szempontjait, aggodalmait, ellenzéki követeléseit, mutassa ki a javaslat hiányait, tegyen célszerű s a nemzet érdekében való módosítások iránt indítványokat és okos érveléssel iparkodjék megnyerni azokhoz a kormány és a többség hozzájárulását. Ez az igazi ellenzéki hivatás! Ilyen módon hajthat igen nagy hasznot az el-

lenzék a közéletnek. Ha a főbb elveken nem is, de a részletekben sok üdvös változtatást vihet keresztül, s előre is ki lett jelentve, — maga a miniszter elnök jelentette ki — hogy a részletes vita során nem zárkozik el a helyes módosítások elől.

Hasonlóképpen a választójog dolgában is le kell tennie az ellenzéknek, különösen a Justh-pártnak arról, hogy a maga akaratát oktroálja valamennyi többi pártra, az egész országgyűlésre, és hogy ennek a reformnak a megvalósítását eléje tültesse, a már tárgyalás alatt álló másik reformnak. A kormány és a többség halogatás nélkül előveszi a választói reformot, mihelyt eljő az ideje és megfogja alkotni azt az liberális, demokratikus szellemben, az általánosság és az egyenlőség elve alapján, a magyar nemzeti érdekek megóvásáért. Am ha Justhék a szociáldemokraták radikális választójogát tartják üdvösebbnek, mutassák ki annak idején a vélt igazságukat; mindenesetre hasznára lesznek a korszakalkotó reform ügyének, ha tartalmas és higgadt parlamenti vitával elősegítik az eszmék tisztázását. De amíg a reform törvénytervezete még el sem készült és el sem készülhetett, mert nincsenek feldolgozva az alapul veendő népszámlálási adatok s amíg a Justh-párt még a többi ellenzéki párttal sem tud meg egyezni a reform irányelvei tekintetében, addig minden okosság, belátás és politikai lehetőség ellenére ne akarja a legkisebb párt ezt a nemzet életébe oly mélyen belevágó nagy ügyet idő előtt előráncigálni és radikális jelszavak alapján nagy sietséggel a maga egyoldalú fel fogása szerint elintézni.

Ilyen módon, de csakis így lehet a végleges parlamenti bé-

bét megkötni: A kormány a legnagyobb készséggel és örömmel venne részt egy tisztességes, igazságos békekötésben, s ime a legfőbb feltételek adva vannak. A véderőreformot minden huzavona nélkül, de okvetlenül le kell tárgyalni már csak azért is, mert anélkül sem a pártok közt, sem az egész közéletben nem lehet nyugalom és zavartalan állapot. A választójog reformját pedig azután kell elővenni és nagy körültekintéssel és megfontolással letárgyalni. Vajha belátná ezt az ellenzék a karácsonyi pihenőn s az újévben összeülő képviselőházban minnél előbb helyreállana az igazi parlamentarizmus s az áldott, munkás béke!

Holnap elcsittul mindenféle a láрма és igaz áhitattal, illetődött szál majd az égnek az ünneplő szó. És amikor ránk szitálja Karácsony ünnepe a maga magasztos, lélekkel való hangulatait és a karácsonyi lán-golásokban fölyulladnak majd az égi tüzek: legyen urrá a lelkeken a szeretet és diadalmaskodjék végig az országban az igaz emberi akarat. Értsük meg, hogy keserves kegyetlen harc az élet és nem türi meg az üres szinpadit mókát. Értsük meg, hogy egyazon erővel, egyazon ideálok-nak a szolgálatában kell megvetnünk a lábunkat, ha azt akarjuk, hogy nagy s diadalmas legyen a nemzet holnapja. És értjük meg, hogy a bizonytalan kockázatoknak nem szabad elébe vetnünk magunkat s nem szabad, hogy a messziről ömlő ragyogások amikor előre visznek minket, hát ne lássuk meg azokat az akadályokat, amiket józan s igaz hazafiui megértéssel kell elkerülnünk. De okvetlenül el kell kerülnünk.

egymást, rokon a lelkük, egy az álmuk, a vágyuk. Az ő asszonyai pedig...?

Egyetlen egy sem fértőzött közel a lelkéhez. Egy sem szerette, egynek sem kellett. Senki, senki sincs a sok asszony közül, aki megszeretné!

Hirtelen lángborult a Bálint Jenő arca. De valaki mégis!... Egy leány, egy érintetlen, hófehér, szűztiszta leány... Egy szelid arcu, meleg tekintetű, kedves, szép leány... Az az egy! Milyen más az, mint a többi. Egy igazi leány, egy ideális, finom lelkű, tartalmas leány. Az az egy!... Mikor először látta, érezte, hogy annak a leánynak része lesz az ő életében.

Mikor először látta!... Mintha most is látná a fehér ruhában, a ragyogó, fényes bálteremben, a szebbnél-szebb asszonyok közt. Pompás rózsák között hófehér lilium. Karcsu, szép virágszál, aki megigézte, aztán rabjává ejtette. Nem szabadulhatott többé, vonzotta a hangja, meleg tekintete, a szép, finom lelke. Vágyódott utána, úgy mint eddig soha! Uj ember lett: új emberré tette az a hófehér leány, az a szelid, kedves leánya.

Nem ismert önmagára. Egész más volt eddig. Vagy csak most bontakozott ki a valódi énje?... Egyszerre megijedt önmagától. Ő, a csapodár ifjú egyszerre rajongó emberré lett? vagy csak álmodozik? Mi lesz ennek a vége,

Az egyik gavallér enged a kérésnek, Kiszaludy könyve lekerül a polcra! S érzelmesen csendül a halk, régi ének Kesergő álmokról, el nem csókolt csókról.

Aztán hajlonganak, bókolnak, köszönnék, A hívó szó hallik: Csütörtökön újra... Során a lüktető, nyüzsgő népzönnök, Mintha tűnő-árnyak mennének a multba.

Farkas Imre.

Karácsonyest.

Irta: Fonyi Ilonka.

A kávéházban felgyújtották a vilnyilámpákat. Alig mult három óra s már is sötétedni kezdett. A decemberi napok tulajdonképpen csak éjszakából állanak. Hosszu, unalmas, sötét éjszakából. Alig lehet elővárni a reggelt, a biztató, új reménnyel kecsegtető vilá-gosságot.

Bálint Jenő a kávéház nagy tükör ablaka mellett ült. Mint rendszeren, minden délután. A járókelőket nézte; ez volt a mindennapi szórakozása, amíg eljött az este. Szerette nézni a siető embereket, elegáns, jól öltözött asszonyokat. Meg a kissé kacér, szerte nézegető, kacagó lányokat. El-el nézegette s közben megfigyeléseket tett. Következtetett. S sokszor egész kis regény játszódtott le a képzeletében; az alakjai

ott mozogtak, éltek előtte. A lelkükbe látott. Kitalálta a gondolatukat. Anyira ismerte a selyemsuhogós, parfümös, szép asszonyokat, hogy egy tekintetük, mosolyuk elég volt ahoz, hogy a lelkükbe lásson. Azok közt élt. Szerették, dédelgették s kissé talán el is kényeztettek az elegáns, szellemes fiut. Jól érezte magát köztük. De hát ki ne szeretné a ragyogó szemű, édes piros ajku, vidám asszonyokat, a remegve adott, titokban elcsattant forró szerelmes csókot, az izgató kalandot, a mit sem sejtő férjektől ellopott édességeket?

Bálint Jenő szerette, rajongott érte, de lassankint már unni kezdte. Észre sem vette hogyan és mikor? csak azt, hogy már nem vágyakozik utánuk. Nem vonzóztak többé, nem talált gyönyörűséget bennük.

Kezdett megváltozni. Valami új, eddig ismeretlen érzés után vágyakozott. A lobogó lángok helyett állandó melegségre; a nagy, forró szerelmek után tiszta szeretetre, igaz vonzalomra vágyódott, amiben addig soha sem volt része.

Egy fiatal pár ment el a tükörablak előtt. Kar a karba téve, szorosan egymás mellett mentek. Féltre sem néztek, meg sem láttak senkit; mintha az egész világon csak ketten lennének. Bálint Jenő felsóhajtott:

— Boldog emberek, akik megértik

Karácsonyfa díszek

legnagyobb választékban csak is
Grünbaum Géza fűszer- és cse-
 mege kereske-
 désében Sátoraljauhely Széchenyi-tér 17. sz.
 alatt kaphatók.

Tanácskozott a megye

A téli közgyűlés. — Az alispán jelentése. — A városi alszámvévi állás körül. — Az új megyeháza. — A b-keresztúri patika.

— dec. 23.

A vármegye törvényhatósága esztörtökön fejezte be a téli közgyűlését. Közel két napot vett igénybe a tanácskozás, a tárgysor hosszú sorban vetette felszínre az adminisztratív ügyeket, melyek között nagyon kevés akadt olyan, mely a nyilvánosságot szélesebb körben érdekelhetné. Az a hatalmas mechanizmus, amit a vármegyei közigazgatás jelent, sok ezer apró mozzanattól tevődik össze: — s a vármegye tanácsstermében a forum elé kerül a közigazgatás minden lélekzetvétele. A sok apró — s szinte elapadhatatlanul bőven akadt — ügy nyomán fokozottabb érdeklődés fogadta az ujhelyi érdekű dolgokat s mindaz az impresszió, amivel a városházai dolgoknak a megvitatása szolgált, meggyőző erővel demonstrálta, hogy messziről sem túlzottak azok a hírek, melyek unos-untalan az ujhelyi városháza csődjét emlegetik.

Dókus Gyula alispán terjedelmes jelentésben adott számot a vármegyei közigazgatás elmúlt évnegyedéről. A jelentés egyik-másik érdekesebb részlete itt következik:

(Az alispáni jelentésből.)

Amerikába kivándorolt Sátoraljaujhely r. t. városból 23, a szerencsi járásból 21, a tokajiból 25, a sárospatakiból 11, az ujhelyiből 90, a bodrogköziből 90, a gálszécsiből 132, a varannóból 80, a nagymihályiból 120, a homonnaiból 110, a szinnaiból 99, a sztropkóiból 42, a mezőlaborecziből 93, összesen 936 egyén. — Amerikából visszatért Sátoraljaujhely r. t. városba 1, a szerencsi járásba 28, a tokajiba 26, a sárospatakiba 5, az ujhelyibe 22, a bodrogközibe 20, a gálszécsibe 48, a varannóba 37, a nagymihályiba 80, a homonnaiba 94, a szinnaiba 46, a sztropkóiba 17, a mezőlaborecziba 17, összesen 441 egyén. Utlevél iránti kérelem az elmúlt negyedév alatt 842 érkezett be az alispáni hivatalhoz, kiállított 841 utlevél, megtagadtatott 1 utlevél kiállítására.

mi lehet a vége? . . .

Semmi.

Nem lehet, nem szabad, hogy ennek folytatása legyen. Ő, aki annyira megszokta a jólétet, nem tudna szerényebb viszonyok közt élni. Ő, akinek mindennapi szórakozása volt a kávéház, nem tudna ellenni annak füstös levegője nélkül.

Nem, nem. Félre az álmokkal, jólét nélkül nem kell a boldogság sem. Mert hát boldogság volna-e, ha nélkülözni kell a kuporgatnának, garaszkodnának, gonddal küzködnének? Reggeltől estig dolgoznának, hogy félre is tehessenek egy pár forintot. Boldogság volna-e, ha sirna az asszony, hogy semmije sincsen. Az utcára se menne divatját mult ruhájában; neki meg a cipője lenne hitvány, a ruhája kopott. Boldogság lenne-e ez? Nem. Halálos gyötrellem, százsoros megbánás, sok, sok szemrehányás lenne a vége.

Bálint Jenő végig simította a homlokát, mintha onnan kellemetlen gondolatait akarná eltűzni. Mert hát mégis csak ő volt az oka, hogy elváltak, aztán többé nem is látták egymást. Régen volt, nagyon régen. Azóta hírét sem hallotta, mintha meghalt volna. Szegény lány! Szegény szomorú, elfeledett lány . . .

Lassankint esni kezdett a hó. Sze-

A kir. tanfelügyelő meglátogatta a lefolyt évnegyed alatt 2 állami, 8 róm. kath., 5 gör. kath., 6 ref., 3 ág. ev., 1 kereskedelmi tanonc iskolát és 2 egyesületi óvodát, összesen 29t anteremben. Ez iskolák közül jeles eredmény találtatott 3, jó 20, elégséges 6 anteremben. A kifogásolt iskolákat illetőleg a tanfelügyelő a szükséges intézkedéseket saját hatáskörében megtette.

A homonnai kir. tanfelügyelő kirendeltség vezetőjének jelentése szerint az általa megvizsgált iskolák legnagyobb részében csekély az eredmény. nem mindenütt a túlszűfolttság vagy a felszerelések hiánya miatt, hanem az alkalmazott tanítók szorgalma és képességének fogyatékos volta miatt nincs meg a kellő eredmény. Így pl. Czirókaófalú, Csukaháza, Kistopolya, Utcás, Zello, a szinnai izr., Végaszó és Zemplénorszi községek iskoláiban. Elismerés kell, hogy illesse azonban a vidrányi és borói tanítókat, akik tanításának eredménye kitűnőnek mondható. Krechnyay Béla kir. tanfelügyelői tollnok Liptószentmiklósról a homonnai kir. tanfelügyelői kirendeltséghez a folyó ügyek végzése céljából áthelyeztetett s így a kirendeltség vezetője jelenleg oly helyzetben van, hogy minden idejét az iskolák szervezése, fejlesztése és ellenőrzésére fordíthatja. — A tanítás általában zavartalanul folyik, s az iskolamulasztók szüleivel illetve gyámjaival szemben a megtorló rendszabályok szigorúan alkalmazhatnák.

(Az ujhelyi alszámvévi állás.)

Sátoraljaujhely r. t. város képviselőtestülete alszámvévi Spitz Izsót választotta. A választást dr. Csizy Béla, Zöldi Nándor és Zombory József meglelebbzték és azzal az indokkal, hogy az alszámvévi állás kvalifikációhoz lett kötvé, jöllehet azt a törvény nem követeli meg — a választás megsemmisítését kérték. Az ügyet dr. Szirmay István tiszti főügyész referálta a vármegyei közgyűlésen. Neki az volt — ugymond — az álláspontja, hogy nincs helye a kvalifikációhoz kötöttségnek. A vármegye ettől az állásponttól azonban eltért, új gyakorlatot kezdett és kimondotta, hogy az alszámvévi állást a számviteli vizsgához köti. Nem jöhet hát ellenkezésbe a törvényhatóság önmagával, épp azért a választás jóváhagyását javasolja. — Azzal, hogy az öt pályázó közül csak három jelölt a kijelölt bizottság — azokat, akiknek a számviteli vizsgájuk volt — sérelem senkit sem ért, mert a törvény is csak 3 pályázó kijelölését követeli meg.

széles alaku, apró kis pelyhekben. Fehér lett a járókelők ruhája, kalapja. Meg a kisebb-nagyobb csomagok, amiket vittek. Itt is, ott is mindenkinél csomagokat látott. Mi az, hogy ma mindenki csomaggal járka? Amott meg tenyőfácskát visznek, szép, zöldlevelű, ágas-bogas fenyőt. Itt is, ott is, mindenütt csak fenyőfácskát lát. A hó lassankint belep helyenkint őket, meg-megül az ágakon. Festői szép tájkép, a fehér háttérben a sötétzöld fenyők.

A szomszéd asztalán valaki buszuzott.

— Holnap elutazom. Karácsonyestére megyek.

Most értette csak meg. Hát holnap Karácsony lesz? Szent Karácsony este, a legszentebb ünnep, a szeretet, a béke kedves ünnepe?!

Karácsony este, amikor a palotákban és a kunyhókban is gyertyácskákat gyujtanak a fenyőágakon. És ennek a palotákban és kunyhókban egyaránt örülnek a gyermekek. Csupa mosolygás, ártatlan boldogság a gyermekek arca. Milyen öröm lehet gyertyácskákat gyujtani, meg-megsimogatni, meg-megcsókolgatni egy ilyen mosolygó, édes kis gyermeket. Milyen boldogság lehet egy meleg kis otthon, egy szeretettel, megértéssel, vidám gyermekkacagással teli meghitt kis fészék, amely a miénk, egé-

Dr. Buza Barna bejelentette erre, hogy Spitz Izsó hamis községi bizonyítvány alapján szerezte meg a szükséges képesítést. A város ugyanis azt igazolta, hogy Spitz egy éve dolgozik már a városházán, jöllehet csak hat hónapja van ott. Erre meg azért volt szükség, mert Spitz csak egy évi gyakorlat felmutatása után mehetett neki a törvény szerint az államszámvitel vizsgának. Kéri a törvényhatóságot, hogy rendelje el ebben az ügyben a vizsgálatot és addigra függesse fel a jóváhagyás fölötti határozathozatalt.

Meczner Gyula főispán semmi-ségi okot lát a kvalifikációhoz kötöttségben. De hogy a vármegye határozatai ne mondjanak egymásnak ellent, kéri a törvényhatóságot, ne semmitse meg a választást, de hagyja a döntőszót a közigazgatási bíróságra, mely elé végső fokon ügyis oda fog kerülni az egész ügy. Ami pediglen a hamis községi bizonyítványt illeti, arra vonatkozóan egész különállón folytatható le a vizsgálat és ha a vádakat beigazolást nyernek, akkor is módjában áll majd a vármegyének, hogy a választást megsemmítse. — Dókus Gyula alispán is felszólt és eladta, hogy ha a vármegye konzekvens akar maradni önmagához, akkor nem semmisítheti meg a választást. A törvényhatóság elrendelte ugyanis annak idején, hogy az alszámvévi állás a számviteli vizsgához köttessék. Ő köteles volt végrehajtani ezt a határozatot, azért kívánt kvalifikációt az állás betöltésénél. Ami a dr. Buza bejelentését illeti, az nem akaszthatja meg a vármegyét a határozathozataltal: — nagyon furcsa dolgok következzenek be, ha a törvényhatóság egy-egy bizottsági tag bejelentésére elodázná a határozatait. Befejezést nyervén a vita, a törvényhatóság jóváhagyta a választást, a dr. Buza Barna által előhozott vádra vonatkozóan meg elrendelte a vizsgálatot.

(Az új vármegye-háza.)

Dókus Gyula alispán bejelentette, hogy az új vármegye-háza terveinek kidolgozását egy budapesti műépítész az építési összeg 0-3/0-ért magára vállalta. Kottán Györgynek azon kérelmét, hogy Bodrogkeresztúron patikajogot nyerjen, pártolólaj terjeszti fel a vármegye a belügyminiszteriumhoz Bodrogkeresztúr község azon kérelmével együtt, melyben a patikajog engedélyezését kéri. Hasonlóan felterjeszti a vármegye Szász Ferenc gyógyszerésznek ugyancsak ilyen természetű kérelmét is.

szen a miénk. Egy külön kis világ, a mi kis világunk, ahol gondolatainkat is ellesik, ahol kedvünket keresik. Ahol megpihentünk a nagy munka után s balzsamot, vizgást, enyhülést találunk a fájó sebekre . . . Egy meleg kis otthon, mely egészen a miénk és amely úgy fogva tart bennünket, hogy ki sem vágyunk többé belőle. Olyan jó ott lenni. Ott az élet célja. Van már miért élni, dolgozni, fáradni, hiszen van kiért: szerető asszonyért, kicsi gyermekekért . . . Milyen fölemelő, milyen nagy boldogság lehet ez.

Bálint Jenő valami különös, ellenállhatatlan vágyat érzett egy ilyen kedves, meleg otthon után. Üresnek, hiábavalónak találta az eddigi életét. Megfogja változtatni, mert akarja, igazán komolyan akarja. Vágyik utána. Es most már nem riad vissza a nehézségektől sem. Férfi, erős férfi, felveszi a harcot, megküzd az akadályokkal. Nem hátrál most már; előtte a cél, elakarja, elfogja élni . . .

Hirtelen feláll és megy, végig a fehér uton, hazafelé. A rideg, szomorú, legénylakása felé. Mintha idegen helyre menne; senki sem várja, senki sem fogadja. De azért csak megy, megy, maga elé meredő tekintettel, siető léptekkel.

Forog körülte a világ, fehér az ut

Zavarok a városházán.

— Kritika —
a képviselőtestületről és a tisztikarról.

Szomorú sor az, — már-már országosan hírhedt — amibe a nyilvánosság fonja össze az ujhelyi városházáról való értesüléseit. A kellemetlen, a zavaros híreknek egész raja csap fel nap-nap után a városháza tájáról és az ember hamarjában nem tudja olyan sötét tintába mártani a tollát, hogy az a kedve szerint foghasson. Valami gyökerig ható dekadencia az, ami urrá lett ott, azon a hivatalos portán és mi úgy találjuk — és megfontoltan írjuk le ezt a szót — csak egy nagyon alapos, minden igralom és minden kimélet nélkül való nagytakarítás segíthet a városházai állapotokon. Félre kell állania minden kicsinyes szempontnak, messze kilométerekre kell kerülnie minden mellétekintetnek: ha azt akarjuk, hogy rend legyen a városházán és helyet kapjon ott az az egészséges s józan produktivitás, mely nélkül nem fejlődhetik s nem haladhat ez a város, akkor kell, hogy erős s energikus kezek munkáljanak a rendesinálás elkövetkezten.

A tisztikar.

Minden baj s minden veszedelem két forráspontra vezethető vissza. Sem a tisztikar, sem a képviselőtestület nem szolgálja a maga hivatását azzal a színvonallal, amely az alfája az eredményes munkának. Különösen siváran — már-már kétségbeesítő impressziókkal — hat a tisztikar. Nem annyira ügybuzgó s messziről sem annyira hozzáértő, hogy nyugodtan hagyhatnók a kezeiben a város ügyeinek ellátását. Nem más, mint maga Farkas Andor polgármester adta a legélesebb kritikát a városházai állapotokról, amidőn — a fizetésrendezés kérdésének a napirendről való levételét indítványozván — hetekkel ezelőtt a következőket mondotta:

Ami azt az animozitást illeti, mely a fizetésrendezés ügyével kapcsolatosan, a tisztviselőkkel szemben kifejezésre jutott, arra a következőket legyen szabad megjegyezni: Tény, hogy akad a tisztikarban egy pár tisztviselő, akivel szemben indokolt a jóindulattal való fukarkodás. De kérdem: van-e olyan tisztikar akár az államnál, akár a vármegyénél, amelyben kiselejtezendő

ameddig a szem ellát. Nézi, nézi és a nagy fehérségből mintha egyszerre kibontakoznék egy kép, egy hófehér, szelíd arcú lány képe . . . Mintha intgetne feléje: jer, jer, régen várlak, sokat gondolkodt rád . . . Nem feledelek el. Nyujtsd ide a kezéd, hadd fogjam meg erősen, bátran, az én fehér kezemmel. El sem is éreztem, fogva tartalak mindig, vedled meg, amerre te vezetsz, az lesz az én utam, ha göröngyös is, ha tövises is. Vissza nem fordulok az egész életen . . .

És ahogy elment és odaért a fehér ruhás lányhoz, egy szót sem tudott szólni. A lelkében ezer szép gondolat volt, a szíve is dobogott boldog dobbanással; de még sem szólt, csak megfogta a kezét és a szemébe nézett hosszasan, melegen.

Az a tekintet ott, a nagy fenyőfa alatt elmondott mindent — és a szelíd arcú lány megértette . . .

Kint hullt, hulldogált a hó, széles alaku, apró kis pelyhekben; bent a nagy fenyőfán meggyujtották a gyertyácskákat, melyek lángjánál egyszerre gyult ki két szerető szív szent Karácsony estéjén.

tisztviselő ne lenne? És kérdem: van-e olyan törvény, mely a számottevő tisztviselőkkel szemben annyi kevés jogot adna a hivatalfőnököknek, mint a községekéről szóló törvény? Hogy legyen tehát olyan tisztikar alakítható, ha írtással is, amelylyel szemben köteleességszerű dolog a jóindulat gyakorlása?

Megmondom. Szükséges hozzá elsősorban egy megfelelő városi törvény alkotása. Amíg az nincs meg, szükséges a polgármesternek az illetékes tényezők által való támogatása a rendesinálásban. Ebben a két esetben a tisztikarnak a közérdeknek megfelelő átalakítása rövid idő alatt megtörténne. És van még egy harmadik módja a restaurációnak. A leglassabb, de a legkényelmesebb s minden rázkódástól nélküli módja a kívánatos rend megteremtésének. S ez nem más, mint az, hogy a képviselőtestület egyes megüresedett állások betöltése alkalmával hivatása magaslatán állva és félretéve minden személyi, atyafiságos, felekezeti vagy politikai szempontot, egyedül a közérdeket tartsa szem előtt s mindenkor annak a polgármesternek a meghallgatásával, akinek a törvény mindenkiért és mindenért való felelősséget rakott a vállaira. S biztosíthatom a t. képviselőtestületet, hogy megszűnnek mindazok a bajok, melyeknek kútforrása a választási rendszerben keresendő s hasonló esetekben nem lesz ok a jóindulat megtagadására.

A képviselőtestület.

Hasonlóan nagyon súlyosak azok a szimpptomák is, amiket a képviselőtestület vet unos-untalan felszínre. Kicsinyes torzsalkodások, olesó sikerekre való utazás, élesen kihagyott érdekellentétek: — mindennaposak a városháza tanácsstermében és nagyon sokszor kerül el a képviselőtestület azokat a szempontokat, amik mellett félremagyarázhatatlanul szólnak a város érdekei. Seholy semmi harmónia, nyoma sincs az egymást megértő békének, de valóságosan hajszolja a képviselőtestület azokat a disszonanciákat, amelyek azután apró s egymással szembe került táborokba sodorják a város atyáit. Kolozsvar példája nyomán most mindenféle azon munkáltnak némely igyekezetek, hogy a törvényhatóság és a rendezett tanácsú városok képviselőtestületeinek létszáma a törvénynek megfelelően egészítessék ki. Ujhelyben például 130 tagból áll a képviselőtestület, a törvény pedig azt mondja, hogy minden 100 lélek szám után egy embernek van helye a képviselőtestületben, úgy, hogy Ujhely képviselőtestületének tulajdonképpen 190 emberből kellene állnia. Ujhelyben is foglalkoztatja a kérdés a képviselőtestület több tagját és úgy halljuk, hogy legközelebb konkrét indítványval állnak majd a közgyűlés elé. A városi ügyeknek egyik nagyon alapos, hozzáértő ismerője a következőkben nyilatkozott előttünk erről a nagyrészt kérdésről:

A törvény szerint tényleg 190 emberből kellene állnia az ujhelyi képviselőtestületnek. De nagy kérdés, hogyha még több — pláne hatvannal több — városatya örködnék a mi jóvoltunk fölött, nem rosszabodnék-e a helyzet? Így is az

a baj, hogy tulontul sok divergáló akarat jut szóhoz a város tanácsstermében és a sok baba között azután természetesen — elvész a gyerek. Ha még több tagja lesz a képviselőtestületnek, még több frakció, még több tábor harcol majd a város házában és nehezen hiszem, hogy ha 130 embes nem tud békésen, egymást megértve dolgozni, hát 190 tud majd. Az én hitem szerint ez a kérdés azonban messziről sem olyan aktuális, mint aminőnek látszik. Az illetékes fórumok ugyanis éppen azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a törvényhatóságok és a képviselőtestületek számát csökkentésük és ne növeljék.

Mindez azonban a messzi jövő kérdése. Leplezetlenül, brutális nyíltan áll előttünk a tény, hogy a városnak sem a tisztikara, sem a képviselőtestülete messziről sem felel meg azoknak az igényeknek, amiket joggal táplál velük szemben a város érdekeiért való buzgóság.

A RÉGI UJHELY.

— Vázlatok a közelmúltból. —

v.

A „nagytemplom“ is kénytelen volt hozzájárulni a városhoz. Mert bizony „kicsiny“ volt már. A legnagyobb ritkaság, hogy templom a kibővítés végett megbolygatassék. Az Isten-háza ősi szokás szerint örök időre épül. Helyesebben időtlen időkre. Persze csak ott, ahol ilyesmire van pénz is, meg fejtelt városi szellem is, ami a régi Ujhelyben bizony hiányzott. Templomai falusi templomok, jelöl, hogy Ujhely nem épült városnak. Igazi városaink egytől-egyik monumentális templomok alapjait vetették meg. Kassa, Bártfa, Lőcse, Eperjes — hogy a felvidéken maradjunk — méreteiben, stílusában egyaránt nagy, díszes templomokkal ékeskednek. Mert ezek a városok városokként alapították, a városi életnek hazánkban uttörői a németek által. Mindeme helyeken a polgárok hitbuzgalma, áldozatkészsége fundálták az Isten-házát a romantikus gothika fenséges, komor stílusában. Kassa katedrálisának ugyan királyi bőkezűség ázott és rakott fundamentumot, de az építés terhének kilene tizedrészt Kassa polgárai viselték. A magyarok lakta vidékek városai — csak a püspöki székhelyeken — találunk monumentális templomot. De még a csinosabb épületek is hiányoztak. Nem tett e tekintetben kivételt Debreczen sem. Ott sem tudtak építeni, pedig ott már tellet volna a pénzből, de nem telt a városiasság képességéből. Középületei nagy hombárok voltak, a város nagy falu volt. Már koncepciójában annak indult s csak a legujabb időben nyomta el a törtéte fejlődés a megörökösödött bugris, sőt csorvasz nomád felfogást, a mely az épülettől egyebet nem kíván, minthogy be ne ázzon.

A kis, a jelentéktelen Ujhely persze csak falusi templomot épített. Kegyura nem lakván helyben, keveset törődött vele. Igazán tehető polgársága nem volt. Az a templom aztán, mihelyt Ujhely kinőtt a vasútépítés következtében a kis falu város gyermekruhájából, tehát már a hetvenes évek végén, egyszerre szükség bizonyult. — Harminc esztendő templomkriszisen ment át Ujhely katholicussága. Ezen idők alatt a reformátusok szépen restaurálták templomukat, az izraeliták három új

templomot is építettek. A nagytemplom sorsa fölött pedig régi jó magyar szokás szerint sok szép terveződések esének vala, amelyeket bizony meg lehetett volna már jubilálni. És bizony ma is kiszorulna még a templomból az ájtatos hívők fele minden sátoros ünnepen, ahogy „régén“ kiszorult, ha igazi papot nem kap, a tettnek és nem a frázisnak emberét. A „régén“ templom különben nem volt valami régiség. Az ő Ujhelyi temploma (egy időben az első reformált vallás) valamiféle katasztrófa következtében pusztult el, annak a helyére építették azt a tegnapi „régit“, amely imhol dicsegetes módon megfejlődött, prolongálva egy századra a hitélet legnélkülözhetetlenebb szükségletét. Az ősi templom megbolygatott fundamentumai mellől temérdek embercsont került napvilágra, valahányszor a templom környékén bármilyen ásatásokat végeztek.

Emlékezetnek okáért a régi oltárképeről mondunk el egyet-mást. Révész György festette, aki karddal szolgálta nemzetét, mielőtt az ecsethez nyult. Szilaj magyar volt, erős festői vénával, amely ha gondos kiművelésben részesülhet, bizonyára nyomot hagy vala művészetünkben. Az államalapító szent király — a templom védszentje — képét azzal az ambícióval festette meg, amely egyaránt tüzelte egy a hazafit, mint a festőt. Emelkedett érzést fakaszt a mű összbnyomása, ha a „nem az akadémikus kritikát szemüvegén át nézzük a képet, amely inkább történelmi, semmint szent kép. Fedetlen fővel közeledik a daliás király a keresztel, amelynek tövében sz. Gellért püspök martírálását fogadja. Lábai előtt hevernek a szétrombolt bálvány faragott képének töredékei. Az égboltozatról szerte áradó glória fényes árja sugárza be a vallásalapítót, akinek néhány főúr szolgált udvart. Az élénk — szinte ragyogó — színezés fokozza ama jelenet fenségét, amely a kereszt felvételét jelképezi. Mondják, hogy Révész nemzetünk s a vármegye akkori szereplőinek arc-képét festette meg. Így — ámbár akkor csiklandós volt egy kissé — Szent István modellje nem kisebb ember volt, mint Kossuth Lajos. És ha jól megnézzük a képet, sok hasonlóságot találunk, amely a nagy száműzöttre emlékeztet. Gellért püspök és a kíséret szintén a közélet jeles embereinek arcmásairól vétettek. A többi között az akkor még fiatal Wiczmány Ödön arc képe kissé elmosódottan bár, de felismerhetően tűnik szembe a kereszt hátterében. A kép különben, amint emittettük, a magyar szemnek kedves történelmi miliőben tönkelt fel a néhány alakból álló csoportot a főszemélyek mellett. A katholicus magyarságra jellemző, hogy szentjei egyszersmint történelmeknek daliás, hősi és királyi erényekben is bővelkedő alakjai. Rémei az ellenségnek. Böles törvények alkotói. Az igazság istápolói, a könyörület és nagylelkűség incarnációi.

Az oltárkép némileg kurucos történelmi egyébként kortörténeti vonatkozású, amennyiben a nemzet lelkében felgyülemlett keserűségnek — habár burkoltabb formában is — valamelyes kifejezést ad. Egyébként pedig minden magyar katholicus templomnak oltárképeiül vagy szent Istvánt, vagy szent Lászlót kellenek megfestetni.

A szabadságharc levezetése után kínos incidens esett meg, kapcsolatban a „nagytemplommal“. Zsándár és katonai asszisztencia mellett örömmel parncsoltatták rá a városra. Estére kelve pedig kivilágítás.

A rémuralom brutalitása elfojtott minden ellenszegülést. A kétségbeesés fásultsága vett erőt a lelkeken s a parancsnak gépszerűen engedelmess-

kedtek. Este aztán a polgárok gyertyát gyújtottak, igazán az ördögnek. Hogy a császárhüségét demonstráló „örömmünnepből a templom (még pedig a főtemplom) is kivége az ő részét“, valami gyászmagyar transparentet fábrikált a következő felirással: „győzött az igazság, vesszen az armány“ s azt a templom ajtajára szegeztette. Amint értesültünk, a templom akkori plebánosának semmi része sem volt abban a gyalázatos merényletben, amellyel egy szerencsétlen nemzet fájdalmát a legotrombább hazugsággal csufolta ki a legotrombább s egyben a legbornirtabb zsarnokság. Kelletlenül tűrte, hogy az Istenháznak ajtaját a brutalitás szegényoszloppá aljasította, amelyről a legfertelmesebb, leggyalázatosabb hazugságot hirdette azoknak, akik szívük mélyéből átkozhatták és átkozták is a nemzet hőhérait. Ezt azért említjük meg, mert — még évtizedekkel később is — zokon vették azt a transparentet éppen annak, aki abban ártatlan volt. Voltak ugyan Ujhelyben is fekete-sárga lelkű emberek, de amint szavahihető emberek hallottuk, az ujhelyi plebános nem tartozott közéjük. De lélektani okok is az ekzpációt támogatják. Bajos elképzelni, hogy egy pap tudatosan szembe helyezkedjék hívei legszentebb érzelmeivel. Pláne, hogy annak olyan szertelenül bántó formában adjon kifejezést. Szavakkal, amelynek minden betűje viperacsipés volt és Istenkáromlás. Még ha lelkében nem is tartana velük. Azonfelül a rég porladó igen derék, papi érényekben tündöklött ember hírében állott. Már pedig az összeférhetetlen a nemzettagadással.

BŰN ÉS TŰZ.

Három hónap a vármegye életéből.

Dókus Gyula alispán a legutóbbi vármegyei közgyűlésen részletesen beszámolt Zemplénmegye elmúlt évnegyedének bünkrónikáiról és tüzeseteiről.

A kassai IV. számú csendőrkörületi parancsnokság értesítése szerint a lefolyt évnegyed alatt a következő büncelemek fordultak elő a vármegye területén: Hatóság elleni erőszak 17, magánosok elleni erőszak 1, pénzhamisítás 1, szállérem elleni büncelemek 23, vallás elleni büncelemek 47, ember élete elleni büncelemek 14, párviadal 1, testi sértés 321, levél és távirat titok megsértése 1, magánlak sértés 23, lopás 273, rablás és zsarolás 14, sikkasztás, hűtlen kezelés 8, jogtalan elsajátítás 6, orgazdaság, bünpartolás 43, csalás 9, okirathamisítás 2, csalárd és vétkes buká 1, vagyonrongálás 70, gyújtogatás és tűzokozás 100, vaspálya rongálás 2, fegyveres elleni büntett 1, egyéb törvényekbe ütköző büncelemek 11, a kir. járásbírók hatáskörébe utalt kihágás 55, a közig. hatóságok hatáskörébe utalt kihágás 735 esetben.

A takesányi postamester nő férje, Friedrich Róbert egy 4800 koronát tartalmazó pénzes levelet elsikkasztott. Az eset azonban gyorsan kiderített, nevezett letartóztatott s a sátoraljaujhelyi ügyészséghez lett bekisérve. Szürnyeg községben Árendás Mihály gercselyi lakos Rigda András gercselyi lakost megszurta. Holczmann János Juhász István tályai lakost a agyonverte. Krajnyik János nagyberezsnyei lakos teherszállítás közben szekere alá esett, az keresztülment rajta s nevezett nyomban meghalt. A szerencsi járásban Tóth

Nagy karácsonyi vásár!

Ruhadiszek és hozzávalók félárban.

Női kosztüm szövetek, női és férfi fehérműek, barchettek, gyapju delének, vásznak, bársonyok és mindennemű selymekben 30-40%-al olcsóbb árakban.

Müller Dezső selyem- és divatáru házában (Rákóczi-utca 6.)

Istvánnét és 15 társát méhmagzat elhajtás miatt letartóztatták.

Tüzesetek a lefolyt időszak alatt a következő helyeken fordultak elő a vármegye területén: Sátoraljaujhely r. t. városban 4 esetben. A szerencsi járásban: Girincs, Hernádnémeti, Tiszaluz, Keszytén, Ócsánáros községekben egy, Mád községben két esetben. A tokaji j.-ban: Tarcaz, Tokaj, Erdőbénye, Komlóska, Bodrogkisfalud és Háromhuta községekben. A sárospataki j.-ban: Makkoshotyán és Vajdácskán. A sátoraljaujhelyi j.-ban: Csarnahó és Lasztócs községekben. A bodrogközi j.-ban: Királyhelmezen, Nagygéresen, Czigándon, Nagyrovágyon és Kistárkányban. A gálszécsi járásban: Vécse, Hardicsa, Töketeres, Gálszécs, Nagyruska, Hór, Cselej, Isztáncs és Miglész községekben. A nagymihályi j.-ban: Sztára, Pazdics, Petrócz, Lasztómér és Laborozfalva községekben. A petróczyi tűznél egy gyermek az istállóban égett, mert otlétéről nem tudtak. A varannói j.-ban: Tavarnán, Vehécsen, Kisdomásán, Nagydobrán és Varannón. A homonnai járásban: Felsőkohány, Göröginye, Vitézvágás és Homonna községekben. A szinnai j.-ban: Alsóalmád, Takosány, Ugar, Czirókaófalva, Vendégi, Zuhatag, Görbeszeg, Juhászak és Barkóczháza községekben. A mezőlaborezi j.-ban: Alsócsébényen, Mezőlaborezon, Izbugyabélán, Laborezréven és Rokító-bzon. A sztropkói j.-ban a lefolyt időszak alatt tüzeset nem fordult elő.

A VÁROS virilisei.

Akik a legtöbb adót fizetik.

A városi virilisek 1912. évre érvényes névjegyzékét az összeíró küldöttség már összeállította. Csütörtökön délelőtt fejezte be a munkálatait és a névsor legközelebb a képviselőtestület elé kerül.

A bizottságilag egybeállított névsor — melyben a *gal jelöltek adója oklevél alapján kétszeresen van számítva — a következő:

Rendes tagok	Adóalap:
Hg. Windischgrätz Lajos	5758.42
Özv. gróf Wallis Gyuláné	5165.15
Dr. Haas Bertalan*	3345.84
Juhász Jenő*	2475.44
Haas Fülöp	2439.60
Dr. Hornyay Béla*	2318.52
Dr. Legeza János*	2222.20
Kinossy Péter*	2026.28
Özv. Rosenberg Sámuelné	1992.78
Bessenyei István*	1967.36
Dr. Kovaliczky Elek*	1952.—
Dr. Róth József*	1948.96
Dókus Ernő*	1917.54
Özv. Kellner Józsefné	1865.28
Grünbaum Simon*	1841.84
Hönsch Dezső*	1822.84
Ambrózy Nándor*	1822.14
Dr. Róth Hugó*	1819.68
Gróf Hoyos Sándor	1722.35
Képes Gyula*	1709.12
Markovics Miksa	1705.16
Dr. Chudovszky Mór*	1680.34
Id. Meczer Gyula*	1651.76
Dókus László	1537.39
Dr. Kellner Soma*	1501.34
Saujhelyi tak. pénztár	1484.35
Lówy Adolf	1453.06
Zinner Adolf	1441.51
Özv. Keresztessy Lajosné	1439.60
Dr. Ligeti József*	1428.20
Haas Adolf	1413.47
Zinner Henrik	1393.79
Rose József	1356.47
Hrabéczy Kálmán*	1345.20
Grünberger Abraham	1309.50
Davidovics Adolf	1267.49
Weinberger Manó	1153.90
Alexander Manó	1149.58
Dr. Bessenyei Béla*	1126.76
Özv. Wilhelm Henrikné	1101.80
Kun Frigyes	1048.58
Widder Gyula*	1047.60
Dókus Gyula*	1044.34
Matyasovszky Kálmán	1041.08

Róth Mór	1018.37
Róth József	1012.57
Schweiger Ignác	999.22
Klein Izidor*	998.62
Dr. Szepessy Arnold	975.80
Sátoraljaujhelyi Népbank	972.40
Gortvay Aladár ügyismint	
Nyomárkay Kálmán gond.	968.26
Lichtenstein Jenő*	947.54
Özv. Kun Sománé	942.03
Dr. Friedman Ármu*	928.70
Dr. Klein Károly*	925.80
Saujhelyi Polg. tak. pénzt.	889.86
Herczog Lipót	873.35
Klein Vilmos	861.02
Róth Bernáth	860.24
Vadász Antal	859.20
Friedrich Mór	856.16
Króó Gyula	855.12
Özv. Horváth Józsefné	849.20
Blumenfeld Jenő	847.66
Dr. Nyomárkay Ödön*	836.08
Póttagok:	
Fejes István*	834.22
Zoltán József	830.10
Dr. Reichard Salamon*	827.84
Dr. Schwarz Ernő*	819.12
Dr. Buza Barna*	813.—
Boresik Gyula*	811.60
Deutsch Adolf	804.31
Saujhelyi petroleum fin. gyár	771.79
Dr. Fried Samu*	748.44
Réz Gyula	740.88
Dr. Grosz Dezső*	729.64
Dr. Hornyay Ödön*	728.92
Id. Bánóczy Kálmán	726.56
Krausz Lipót	722.74
Kérészy Gyula*	717.60
Lefkovics Jakab	716.66
Nyomárkay Paulin	690.58

A virilisek névjegyzéke az összeíró küldöttség összeállításában így fest. Az azonban kétségtelen, hogy némi változásokon megy majd még át.

A TANITÓK PARLAMENTJE.

A Zempléni várm. Tanító-Egyesület nagy gyűlése.

— decz. 23.

A társadalom sülyeszt, a társadalom emel. E tételt a tanítóknak ép e napokban kellett belátnia, amidőn ezen meg ezren hirdették a maguk igazát az ország fővárosában, felrúzták a kedélyeket, parlamentet, sajtót, akik siettek elismerni a tanítóknak egyetemének igazát, hogy igenis megérett az idő arra, miszerint a tanítóknak helyzete véglegesen rendeztesse.

E komolyan mozgalmas időben joggal vártuk vármegyénk tekintélyes tanító egyesületének vezetőségétől, hogy a folyó hó 22-én megtartandó gyűlésébe a társadalmat is bevonja, hogy a nagy nyilvánosság előtt igyekezzen a maga igazát feltárni és megnyerni ama társadalom szimpáthiáját, mely eddig a tanítóknak bajait nem ismerte meg, de a mely kész immár a tanítóknak felemelni. Mindent el kellett volna követni, hogy a vármegye, város, hitközségek, társulatok vezető emberei a közgyűlésen részt vegyenek, hogy őket felbuzdítva a nemes ügy iránt, kifelé terjesszék a tanítóknak jogos óhajait.

A polg. leányiskola tornaterme az alkalomhoz híven, szépen fel volt díszítve. A nemzeti címer szimbolizálta azt, hogy e helyen ma a vármegyében működő és a nemzet ügyét szolgáló, szerény munkások gyűlnek össze. A külső rendezés Gyulai Károly polg. leányiskolai igazgató érdeme, ki kartársi szeretettel látta el a házigazdai teendőket. Már reggel 9 órakor megtelt a terem s 200-nál több tanfőru jelenlétében nyitotta meg Hodossy Béla elnök a közgyűlést. Elnöki megnyitójában ecseteli a kilátástalan helyzetet, annál inkább, mert a társadalom önmagával van elfoglalva és így nem veszi észre azt, hogy az analfabéták száma nagy, a kultúra fogyatékos. A bajok kutterfőrése azomban a tanítóknak keresendő, mivel a ta-

nítói státus nem egészséges, felekezeti és államira van felosztva. Ő már 1891-ben a Sárospatakon tartott gyűlésben emelt szót és határozatot hozott az egységes állami oktatás mellett. E szomorú helyzetben vigasztaló csak azon mozgalom, mely a pedagógiai téren vezet. És itt a tevélegesen irány diadal-maskodik, a nevelőnek hinni kell a nevelés lehetőségében. Az elnök szép fejtegetése általános helyesléssel találkozott.

Ezek után bejelenti, hogy a tárgyszerőzetben a választmány változást eszközölt annyiban, hogy Kötse István tanár pedagógiai felolvasását az indítványok és a tisztújítás elé tette. E miatt nagy zaj keletkezett és a vihart csak Beregszászy István kir. tanfelügyelő tapintatos felszólalásával tudta elnyomni. Valljuk meg őszintén, a vezetőség tényleg hibát követett el, mely eljárásának Kötse értékes felolvasása adta meg az árát. Igen jól tudta mindenki, hogy a vármegye tanítóknak a fővárosi nagygyűlés hatása alatt van és az általános izgalomnak valahol kifejezésre kell jutni. Ha ez a gyűlés elejére tüzött indítványok valamelyikénél történik meg, úgy a tárgyszerőzet többi pontja a legnagyobb nyugalom közepette lett volna tárgyalható. Így azonban megindokolható az a nyugtalanság s türelmetlenség, mely Kötse István felolvasását a tanítóképző új tantervről kísérte, aki igazán röviden és mégis szabatosan ismertette az új képzőintézet tanterv áldásos előnyeit, melyek a modern irányzatnak hódolnak és minden új tantárgynál szociális vonatkozás észlelhető.

A szép értekezés után Kneissel Emil szólalt fel s kíméletlen szavakkal támadja a tanítóképzőintézet tanárokat, kik nem az életnek nevelnek, kik nem tesznek semmit a tanítóknak sorsának javításán s különösen a felekezeti tanítóképzőket becsmérelte. Vádjait Hodossy Béla a legerélyesebben utasította vissza, ugyanezt tette Kötse István is. Beregszászy István kir. tan., tanfelügyelő a tiszta lelkiismeret hangján jelentette ki, hogy ő nem a képzőt, nem az oklevelet, hanem a tanítói rátermettséget veszi irányadóul, hiába magyarázta Vitt József, hogy a felolvasáshoz vita nem is fűzhető, Gárdos Mór pedig lenyűgözően köszönetet indítványoz az előadónak. Mindez hiába volt. A lavina megindult. A tömeges felszólalók az új tantervet bírálták, gyakrabban kitértek a tanítóknak nyomorára. Fényes bizonyosság erre Singer Mátyás nagymihályi állami iskolai tanító felszólalása, ki csak ennyit mondott: „A tantervből egy művészeti tárgy kimaradt s ez, hogy hogyan lehet évi 1000 korona fizetésből megélni.“

Ezen pontot megelőzőleg Hodossy Béla elnök beszámolt az egyesület 15 éves és ez évi működéséről. Elnöki ténykedése szép eredményeket mutatott fel, de a legnagyobb alkotás, mely hozzáfűződik, a Zempléni vármegyei Tanítók Házának megalapítása.

Majd áttért a folyó esztendő kimagaslóbb eseményére, Beregszászy István kir. tan., tanfelügyelő 10 éves működésének méltatására. Az elismerés pályáját nyújtja a tanítóknak vezérének, ki méltó utódja 2 kitűnő elődjének, Árvainak és Nemes Lajosnak. Nagyban fokozta az iskolák színvonalát s barátságot, mert hisz ő is vér a vérből. És amidőn a tanítói érdek megvédéséről van szó, még a betegágyát is ott hagyja.

Óriási lelkesedést keltett az elnök beszéde, melynek lecsillapulta után Beregszászy István szólásra emelkedett. Kijelenti, hogy nem szereti az ünnepléseket, kitért az ünneplésről alól akkor is, mikor a királyi tanácsosságot kapta. A tanítóknak sorsa iránt nagy érdeklődéssel viseltetik s a nagy eredményt a tanítók által érthető el s így az érdem országrészt szerényen a tanítóknak hártotta. Buzgalommal fáradozik a tanítóknak anyagi jólétének biztosításán. Nem ő rajta mulik, hogy a kellő eredmény nincs meg, de kijelenti, hogy további működésében is a tanítóknak tekintélynek emelésén fog fáradozni.

Beszédét gyakran szakította meg a jelenlévők éljenzése, beszédének végén pedig lenyűgözően ünneplétek őt.

Hodossy Béla elnök megemlékezett Perzsenszky és Zseltyai tanítók jubileumáról, majd jegyzőkönyvben örökléte meg as elhunyt Vágó Gyula és Heves Antal kartársak emlékezetét. Hiba, hogy Vágó Gyuláról, állami iskoláknak évtizedeken át volt igazgatójáról és az egyesület alelnökéről csak oly futólagosan emlékezett meg. Vágó Gyula néhány mondattal mégis csak többet érdemelt meg.

A beszámoló beszéd után megint vihar keletkezett a „Sárospatak“ c. újság miatt, amely a felszólalók szerint nem képviseli a megyei tanítóknak érdekeit.

A pénztári jelentés után Andor Pál gálszécsi tanító fiának 200 kor., Szabó Jakab és Petrovay Béla helybeli tanítók gyermekeinek pedig lenyűgözően 100—100 kor. ösztöndíjat szavazott meg a közgyűlés.

Vége az indítványokra került a sor. Valamennyi a fővárosi gyűlés határozatával foglalkozott. Am ekkorra a kedélyek már tényleg lecsillapultak, a jelenlévők létszáma is fogyott és így meglehetősen nyugodtsággal fogadták el a Szabó Jakab indítványát, amelylyel a tanítói sztrájkot helyteleníti, de elismerését fejezi ki a nagygyűlésnek, melyet a megyei egyesület feliratban kér fel arra, hogy a tanítóknak ügyét ne vegyék le napirendről addig, míg az elintézve nem lesz. Fontosnak tartja a nyugdíjgy rendezését és a sajtónak — mely a tanítóknak óhaját lelkesen kifejezésre juttatta — elismerését fejezi ki.

Egyhangyul lelkesedéssel határozták el azt is, hogy az egyesület belép az országos szövetségbe.

Igen szép jelenet következett ezután. Hodossy Béla elnök gyönyörű szavakkal, meghatottsággal búcsúzott az elnöki díszes állástól. A kir. tanfelügyelő helyes indítványa alapján érdemei elismeréséről tiszteletbeli elnöknek választották meg őt, ki másfél évtized alatt dísz és méltóságot adott — tudásánál, intelligenciájánál, rátermettségénél fogva — az elnöki székre.

Megejtetvén a tisztújítás, elnöknek egyhangyul Molnár Gyula, helybeli áll. elemi iskolai igazgatót választották meg, ki helyét köszönő szavakkal mindjárt el is foglalta.

Beregszászy István kir. tanfelügyelő tiszta liberalizmusát igazolta azon indítványa, miszerint valamennyi felekezet kebeléből választassék 1—1 alelnök. Ezen állásokra ugyancsak egyhangyul Lábos Lajos, Szabó Jakabot, Szappanos Imrét és Gárdos Mihályt választotta meg a közgyűlés. Molnár Gyula pazdicsi tanító főjegyző lett, Gárdonyi József a kör igazgatója, Tóth Mihály pedig lenyűgözően a pénztárosa.

Kiseb folyó ügyek elintézése után bankettre gyűltek ismét a gyűlés résztvevői, hol szép pohárköszöntők hangzottak el és kedélyes hangulat uralkodott az esti órákig.

Kortárs Ödön.

♂ Aki sokat ül, rosszul emészt.

A nápolyi királyi orvosi-klinika tudományos jelentései felemlítik, hogy egy kis adag természetes Ferencz József-keserűviznek naponkinti éhgyomorral való használata nemcsak megjavítja a gyomorműködést, hanem a belek renyheségét is sok esetben annyira mérsékli, hogy más orvosszerek használata feleslegessé válik. — A gyógyszertárakban és fűszerkereskedésekben határozottan valódi „Ferencz József“-keserűvizet kell kérni. A Sztéküldési-Igazgatóság Budapestén,

VÁRMEGYE és VÁROS.

X) A vármegye közegészségügye. A vármegye általános egészségügyi állapota az elmúlt évoegyed alatt az előbbeni évnegyedhez képest tetemesen rosszabbodott, a heveny ragályozó betegségek száma, amennyiben a múlt időszaki 356 megbetegedéssel szemben 814-re emelkedett. Ezek közül bárányhimlő 1, difteria 36, hasihasnyánymáz 48, hökkurut 104, kanyaró 268, vörheny 340 esetben fordult elő.

Y) Megüresedett utbiztosi állás. Elhalálozás folytán megüresedett egyik törvényhatósági utbiztosi állásra pályázatot hirdetett Dókus Gyula alispán. Az állás illetménye a következő: 1. Évi fizetés 1000 korona. 2. Évi lakbér, a székhelynek megfelelően meg van állapítva. 3. Évi utiátalánya a törvénnyel egyenlő és évenként és kilométerenként 2 korona. 4. Évi szertárbér 20 korona. 5. Évi irodalombérlés 16 korona. A kinevezés egy évi időtartamra ideiglenes, az utmesteri iskolát végzett utbiztos véglegesítése csak az egy évi kifogástalan szolgálattal után követhetők be. A pályázók kérvényeiket 1912. évi január 15-ig kötelesek benyújtani az alispáni hivatalhoz.

A kereskedelmi iskola.

A vármegye megsemmisítette a város határozatait.

— dec. 23.

Az ujhelyi községi kereskedelmi iskola ügye szerdán odakerült a vármegye plénuma elé. Többször megírtuk már, hogy példátlan törvénytelen ségek árán, az anyagiaknak minden megmondolása minden előrelátó megtervelése nélkül épült fel a kereskedelmi iskola. S ezt az álláspontunkat igazolta a vármegye törvényhatósága is: — nem kevesebb dolog esett meg ugyanis szerdán, minthogy a vármegye sorra megsemmisítette meg a városnak a kereskedelmi iskola anyagi kérdéseivel összefüggő határozatait.

A sátoraljai helyi községi felső kereskedelmi iskola ügyében hozott képviselőtestületi határozatok ellen 3 felelősségi kerület a törvényhatóság elé. Az egyikben Schiller Kálmán, Jelenek Ádám és dr. Bettelheim Jakab az iskola ügyében való összes határozatok megsemmisítését kérik azzal az indokkal, hogy a meglévő képviselőtestületi határozatok valamennyie sérti a törvényt. Dr. Székely Albert és Alexander Vilmos felelősségi kerületben csupán annak a határozatnak megsemmisítését kérték, melyben az igazgató fizetését állapította meg a város. Előadják felelősségi kerületben, hogy a fizetések megállapításánál a képviselőtestület nem volt kellőleg tájékozva, sőt egyenesen félrevezette az a polgármesteri információ, hogy Debreczeni Aron igazgató az államnál, mint tanár a VIII. fizetési osztályban volt s illő, hogy most, mint igazgató, a VII. fizetési osztályba kerüljön. Arról sem volt sejtelmé a képviselőtestületnek, hogy az igazgató járandóságai — ha a VII. fizetési osztályba sorozzák — mintegy 9000 koronára fognak rugni. Kifogásolják továbbá azt is, hogy a tárgyaláson jelen volt az igazgató is s az ő jelenléte feszélyezte a képviselőtestület tagjait a dolog megvitatásában.

A főügyész előterjesztése.

Dr. Szirmay István tiszti főügyész referálta az ügyet. Ismertette a képviselőtestület határozatait s kifejtette, hogy a községi törvény 129. §-a csak közigazgatási kiadásokra enged pótdadót kivetni. Iskolai célokra csupán 5% pótdadó vehető ki, de ez is csak akkor, ha a községi iskola felállítását elkerülhetetlen. Azt pedig egyenesen tiltja a törvény, hogy oly iskolák fenntartására, melyek felállítására a község nincs kötelezve, pótdadó vétessék

ki. A képviselőtestület pedig kimondta, amikor elhatározta az iskola felállítását, azt is, hogy szükség esetén pótdadóból fogja fedezni az iskola költségeit. De eltekintve ettől, magáról a fedezetről sem gondoskodott a város és a képviselőtestület azzal sem volt tisztában, hogy milyen összegre rúgnak majd az iskola kiadásai. Indítványozza tehát, hogy a képviselőtestület határozatait az alaphatározat kivételével — amely valóban üdvös célt szolgál — semmisítsék meg és utasítsák a képviselőtestületet a törvény szerinti eljárásra.

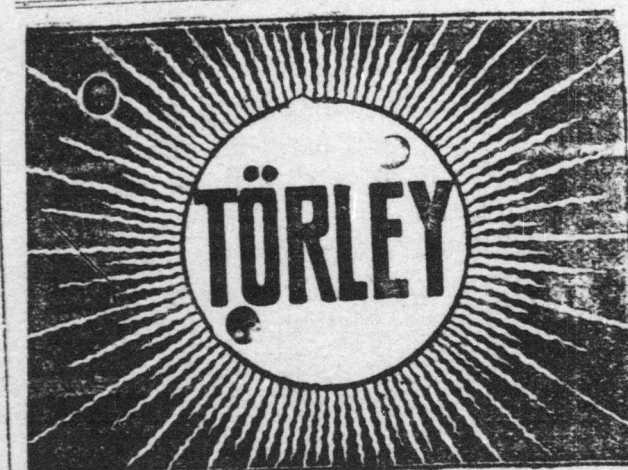
A hozzászólás.

Az ügyészi indítványhoz Farkas Andor polgármester szólott elsőnek s szerinte, ha történetek törvénytársak és szabálytalanságok, azokat az elkerülhetetlen szükség diktálta. Az idő rövid volt, a szülők követelték az iskola megnyitását, nem lehetett hát kitérni a közóhaj elől. A szervezési szabályrendelet és költségvetés rövid időn belül tárgyalásra kerül, így a hibák orvosoltnak fognak, kéri hát a határozatok jóváhagyását. Fejes István szintén a felelősök elutasítását kéri, mert nagy kérdés, hogy a szervezési munkálatokat sikerrel lehetne-e előlrol kezdeni. — Szabálytalanságok mindenki elkövet végszükség esetén, ha fontos közérdekek kielégítéséről van szó. Legfeljebb az szükséges, hogy a város a jövőben való törvény szerinti eljárásra utasítsák. Hasonló szellemben szólalt fel dr. Szabó Sándor is, míg dr. Kellner Soma az ügyészi indítvány elfogadását javasolta. A városra beláthatatlan súlyos terheket ró az iskola s az egész intézmény a kapkodás, a törvénytelen ség és a súlyos szabálytalanságok jegyében jött létre. A képviselőtestület nem tudott arról, hogy milyen terheket vállal magára az iskola létesítésével; ha megsemmisítik az eddigi határozatokat, akkor törvényes alapon fogja újból felépíteni az iskolát a város. Dr. Grosz Dezső az iskola szükségességét hangoztatja s bár azt is elismeri, hogy a kereskedelmi iskola megérdemli az áldozatot, de konstataálja, hogy az áldozatnak is van határa. Indítványozza, hogy azok a határozatok, amelyek az iskola létesítésére vonatkoznak, hagyassanak jóvá, de megsemmisítse meg a vármegye mind azokat a határozatokat, amelyek az anyagi ügyekre vonatkoznak. A dr. Grosz indítványához csatlakozott Spillenberg József és ugyancsak annak elfogadása érdekében emelt szót dr. Buza Barna is.

A vármegye határozata.

Utolsóinak felszólalt Mecner Gyula főispán is és kegyetlen objektivitással mondott kritikát azokról a sorozatos törvénytársításokról, melyeket a város követett el a kereskedelmi iskola felállítására körül. Kétségtelen — ugymond — hogy törvénytársítás követett el s az nem maradhat megróvás nélkül. — Nem hagyhatja jóvá a vármegye az inkriminált határozatokat, mert ezzel maga is megsértene a törvényt. De másfelől biztosítani kell — a fontos városi érdekekre való tekintettel — az iskola jövődjét is; éppen azért javasolja, hogy csak az anyagiakra vonatkozó határozatokat semmitse meg a vármegye s utasítsa a várost, hogy a hibákat a törvény szellemének megfelelően orvosolja.

A törvényhatóság ilyen értelemben hozta is meg a határozatot.

UJHELYI MOZI.

Néhány kép következik itt. Egy ujhelyi mozi filmjeiről valók. Talán groteszkek s talán elrajzolt vonalak kerültek a fehér vászonra, de higgye el az olvasó: — van bennük sok igazság.

1 Majd száz esztendő múlva.

Figyelem!! Fantasztikus.

Krisztus születése után a kétezredik évet írják már az akkori íródékok. Robogó villamosok szaguldanak a város utcáin, Patak összeolvadt Ujhelylyel és égnek meredőn, nagyszertű monumentalitással ágaskodik a Kossuth-szoborral szemben az új vármegyháza. A kis állomás felől megszámlálhatatlan sokaságban ontják a gyárkérmények a füstöt, Ujhely külvárosában, a borsii partokon meg minden órában nagy teherszállító hajók kötnek ki. Egy élettel nyüzsgő, eleven város Ujhely.

Itt nyílt változás következik. A fehér leplel megjelenik a városi törvényhatóság (s már nem képviselőtestület) egyik ülésének képe.

Az akkori dr. Chudovszky Móric jelentkezik szólásra és a törvényhatóság lelkes tapsai között mondja:

— Quousque tandem? Meddig fog még késni az igentisztelt tanács a csatornázás terveinek beterjesztésével?

2 Aki nem akar képviselő lenni.

Az életből merítve.

Buza Barna nem akar képviselő lenni. Punctum: — nem akar s itt az isten sem segít. De megjelenik egy hatalmas vörös ur: — igen, Justh Gyula s összetett kezekkel kéri a magyarok zempléni csillagát, hogy vállalja a hosszúpályi jelöltséget. Buza Barna — a régi tirannusok gesztusával int nemet. Sietve, lóhalálában jön hát a rengőszakállu Tivadar gróf s utánna hosszusorban az éjfékete Holló Lajos, az utólérhetetlen Lovász Márton és minden apraja — nagyja a Justh-pártnak. Kórusban könyörögnek, verik a mellüket és szentül fogadják, hogy hamut hintenek a fejükre, ha nem vállalja az ujhelyi UTOLÉRHETETLEN a jelöltséget. Az esdeklő, a könyörgő szó megindítja Buza Barnát és nyomban meg is indul Hosszúpályi felé.

Még egy nyílt változás. Hosszúpályiban vagyunk. Folyik a választás. S a fehér leplel ott van Buza Barna

és sorra járja a kerület minden atyámfiait s minden nénemasszonyát és úgy kéri, úgy könyörög — összetett kezekkel, esdeklő hangon — hogy ne szavazzanak rá. Mert ő nem akar képviselő lenni. Nem akar s punctum.

S így eshetett azután meg, hogy Hosszúpályiban sem választották követté.

3 Ujhely, mint színházi város.

Nagyon megható.

Ujhely veri a mellét. — Ő kultur város, neki színiszegzon kell. Alarmirozza az egész országot és a Kárpátoktól az Adriáig zeng a szó, hogy mi az anyatejjel magunkba szívjuk a szinpad szeretetét is. Meg lőn hát hirdette a pályázat és a város kiköti, hogy a szezon két hónapos legyen, mindennap ujdonságokat mutasson be a társulat és ösmerje be a színigazgató, hogy nekünk

1 forintért épp annyi művészethez van jussunk, mint a mennyiért Pesten 3 forint dukál.

És a Mezey Kálmán gárdája bevonul Ujhelybe. Sor kerül a színiszegzonra, csőstül kapjuk az ujdonságot.

És a publikum? Nem jár színházba. Valahogy úgy van vele, hogy változatos repertoár, színes s gondos előadás kell neki, brilláns előadóművészet, hatalmas kórus s minden jegy mellé legalább — egy tiz koronás arany. Mert másképp nem jár színházba. S nem is jár.

HIREK.

AZ AGRÁRKÖLCSÖN.

— A miniszter leirata. —

A bortermő Hegyalja életében egy új fejezet következik. A borközraktár rövidesen tető alá kerül és meg van immár a garancia arra is, hogy Hegyaljának az agrárkölcson reformjára vonatkozó óhaja is megvalósul. Gr. Serényi Béla földművelésügyi miniszter a tegnapi napon a következő leiratot küldötte Zemplénavármegye törvényhatóságához:

Vonatkozással a vármegye törvényhatósági bizottságának f. évi január hó 18-án tartott rendkívüli közgyűléséből 3/1700/1910. szám alatt, továbbá f. évi április hó 26-án tartott közgyűléséből 31/4917. szám alatt kelt felterjesztésére, értesitem a törvényhatóságot, hogy az 1896. V. t.-c. alapján a tokaji borvidékre adott szőlőfelújítási kölcsönök viszszafejtésének megkönnyítése tárgyában a pénzügyminiszter ural tárgyalásokat folytattam. E tárgyalások folyamán, velem együtt, a pénzügyminiszter ur is méltánylandóknak találta azokat a körülményeket, hogy a tokaji borvidéken legnagyobb befektetéssel és legtöbb költséggel jár a szőlőfelújítás és a szőlőművelés és aránylag legnehezebbek a borértékesítési viszonyok, valamint azt is, hogy ezt a borvidéket az utóbbi években ismételtelen súlyos elemi csapások érték. Ennek folytán a pénzügyminiszter ural arra megállapodásra jutottam, hogy a nevezett miniszter ur legközelebbi törvényjavaslatot fog benyújtani az iránt, hogy a tokaji borvidéki szőlőgazdáknak, kik erre anyagi viszonyaiknál fogva tényleg red vannak utalva, engedessék meg, hogy az 1896. évi V. t.-c. alapján adott szőlőfelújítási kölcsöneik után még fennálló tartozásaikat az eredeti törlesztési tervtől eltérőleg, mostantól számítandó 25 év alatt egyenlő évi részletekben, kamatmentesen törleszthessék le. Erről a törvényhatóságot örvendetes tudomásul értesitem.

A Hegyalja óhaja teljesül. A kormány a legjobb akarattal kíván a segítségünkre lenni és most már joggal várhatjuk el — a miniszter leiratára utalva — hogy a pénzügyigazgatóság respektálja is a kormány intencióit és ne folyjon tovább az agrárkölcson elmaradt annuitásainak tüzzel-vassal való hajszolása.

Lapunk legközelebbi, ez évben való utolsó száma szombaton, folyó hó 30-án jelenik meg.

— **Karácsony.** Nedves utcáin a szálló időknek — álljunk meg egy pillanatra. Az utca villámlámpái alatt hangos kávéházak táján. Karácsony előtt ugyan eszünkbe jutna-e még a monoton betlehemi nóta? Nem zavarja-e meg a város a látomásunk? Hogy hegyes bárányszőnyegű, dolmányos parasztfiúk jönnek. Kezükben a templom, kifaragva mogyoró fájából, megragasztva cifra papirossal. Jönnek által a végtelen hőmezőn, megállnak esendben az ablakunk alatt, aztán zürzavarosan rázzák a kolompot, vékonyhangon csengő csilingel a kezükben, majd áhitattal zengik:

Csordapásztorok
Middn Betlehemben
csordát őriztek
távol a hegyekben . . .

Talán nem is így szól ez a hagyományos ének, de a mult távolból most halljuk mégis elmosódó hangját. S a nedves járda gunyosan megcsillan, a villámlámpák bambán pislognak, a kávéházakból kihallatszik a „zsuriu szerelme“ című közkedvelt melódia, a köpaloták meg ránk ragyogtatják kihívó szemüket.

— **Az ujévi üdvözlések megváltása.** A Zemplén régi tradícióhoz híven, ezuttal is kérjük a közönséget, hogy az ujévi üdvözlések megváltásával, álljon ismét a jótékony érdekek segítségére. Ujabbban e címen a következők adakoztak: Dános Miklós 4 kor., Dongó Gy. Géza 2 kor. Eddigi gyűjtésünk 14 korona.

— **A városi tisztviselők karácsonyi ajándéka.** Kellemes karácsonyi ajándékhoz jutnak a városi tisztviselők. Ugyanis a városok részére megszavazott két millió segély, a melyet a városi törvény megalkotásáig vissza akartak tartani, már most kiosztásra kerül. A kiosztásnál azon alapelveket fogják szem előtt tartani, amelyek a törvény kontemplá. A városok segélye három millióban volt megállapítva. Ebből két millió után Ujhely városára eső rész 14 ezer koronát tett ki. Három milliónál a segély legalább 21 ezer korona, esetleg több lesz.

— **Jótékonyág.** A sátoraljai helyi szegény gyermekek segélyező egyesületek, úgy mint az Iskolázató- és Népkonyha egyesület f. hó 17-én tartották évi közgyűlésüket. Az iskolázató egyk. Kozmai Kun Frigyes elnöke alatt számot adott jótékony tevékenységéről: Kiosztott 83 pár lábbelit, 166 inget, 15 nadrágot, 12 fiu télikabátot, 12 leányruhát, 12 télikendőt, 120 kor. értékű tankönyvet, összesen 1400—1500 kor. értékben. A jelenlevő hölgytagok szívesen vállalkoztak a szükséges hiányzó összegnek gyűjtés után való előteremtésére. Az egyesület dr. Gáspár Sándor ügyvédet egyhangú lelkesedéssel titkárává választotta. A Népkonyha egyesület Haas Adolf eddigi pénztárosát elnökévé választotta, ki első nemes szívű ténykedését azzal kezdte, hogy saját házában helyiséget biztosított a népkonyhának, mert ennek hiányában a mult évben szünetelt a jótékony intézmény. A népkonyha f. hó 24-én, vasárnap kezd meg működését. Mindkét egyesület a jótékonyág terén nemes missziót tölt be, de ezt csak a nemesszívű közönség eddig tapasztalt támogatásával teheti, amiért ezuton is kérjük a nagyközönséget, hogy kegyes adományaival álljanak segítségére a nemes cél elérésében.

— **A kis cseléd tragédiája.** Kuktanovics Veron egy apró kis cseléd-lány volt Ujhelyben. Nagyon a szívére vette a maga jelentéktelen kis szerelmi bánatait, egy este úgy találta hát, hogy nem érdemes élni. A többi a már ismert refrén: gyufát áztatott egy pohár vízbe és azt itta meg. Súlyos belső sérüléseivel beszállították a kórházba, de alig hogy felépült.

ismét megmérgezte magát. Most már alaposan, reparálhatatlanul. És a tizennyolc éves kis kis cseléd-lány, aki valamelyik apró zempléni vármegyei faluból került ebbe a bűnnel való városba, esütörtökön ki is szüvedett.

— **Nagy lopás a vonaton.** Tegnap éjjel a Budapestre Sátoraljai helybe érkező vonaton vakmerő lopás történt. Herceg Windischgrätz Lajos Bécsből jövet felszállt Budapesten, a keleti pályaudvaron a Sárospatak felé induló személyvonatra. Egy elsőosztályú fülkében foglalt helyet, majd hanyat dült a fülke diványán s aludni akart. A kabátja zsebében levő pénztárcája azonban zavarta a fekvésben, mire kivette a pénztárcát és maga fölé a hálóba tette. A herceg kevés idő múlva elaludt s csak Patakon ébredt fel. Akkorra azonban a pénztárcát, melyben 12 ezer korona volt, nem találták sehol. Nyomozban jelentette a dolgot a pataki állomásfőnökségnek és mindenfelé azonnal távirati értesítések mentek a lopásról. Nagyon valószínű, hogy valamelyik notorius utazó zsebtolvaj követte el a lopást s a vonat több utasának fel is tűnt egy nagyon elegánsan öltözött, középkorú férfi, a ki gyanúsán sokat forgolódott az elsőosztályú fülkék körül. A széjjel küldött távirati értesítésre most minden felé lázasan kutatnak a rendőrségek a tettes után.

— **Szilveszteri mulatság.** A helybeli izr. Nőegylet f. hó 31-én (Szilveszterkor) a Magyar Király szálloda éttermében családi estélyt rendez. E családias jellegű estélyére az elnökség a tagokon kívül vendégeket is szívesen lát. Belépődíj: Személyjegy 2 kor. Családjegy 5 kor.

— **Zempléni vármegye és a haderő.** Zempléni vármegyében a szokásos utóállítások alkalmával az elmúlt negyed évben Sátoraljai helyben a szerencsi, tokaji, ujhelyi és bodrogközi járásokból, valamint Sátoraljai hely r. t. város hadkötelesei közül előállított 59 helybeli és 14 idegen hadköteles, 1 hároméves önkéntes; besoroztatott 15 helybeli, 1 idegen hadköteles, egy 3 éves önkéntes s megvizsgáltatott 30 apa. Homonnán a gálszécsi, varannói, nagymihályi, homonnai, szinnai, sztrókói, mezőlaborezi járásokból előállított 76 helybeli és 12 idegen hadköteles. Önként jelentkezett 1 egyéves és négy 3 éves önkéntes. Besoroztatott 24 helybeli, 2 idegen, 1 egyéves és 2 hároméves önkéntes. Megvizsgáltatott 31 apa és családtag, kik közül 2 a polgári orvos leletével ellentétben felülvizsgálatra küldetett. Az utóállításon Bernáth Aladár és Isépy Zoltán vm. tb. főjegyzők jelentek meg az alispán más irányu elfoglaltsága folytán. — A távollevő és ismeretlen helyen tartózkodó hadkötelesek erélyesen nyomoztatnak.

— **Gyilkolt a vonat.** Kovács Mihály vasuti lakatos esütörtökön délelőtt az állomáson foglalatokodott. Kalapácsos a kezében a kocsi kerekeit és tengelyeit vizsgálta. Két lekapasolt, de még mozgásban lévő teherkocsi között akart keresztülfutni, az egyik kocsi puffere azonban mellbe vágta, úgy hogy Kovács kibukott a szomszédos sínparra. Épp abban a pillanatban robogott el azon a Csap felé induló 448. sz. személyvonat s a szerencsétlen ember egyenesen a vonat kerekei elé esett. Holtra ronsolva, élettelenül maradt a sineken. A vizsgálat megállapította, hogy a katasztrófa a Kovács vigyázatlanságából következett be. Kovács Mihály 42 éves volt, nős s négy gyermek apja. Temetése nagy részvét mellett tegnap ment végbe.

— **A jegyzői internátus.** A zempléni vármegyei községi és körjegyzők egyesülete által létesíteni szándékolt fiu internátus kötelékébe mai napon belépett alapító tagnak Dr. Ferenczy Elek cs. és kir. kamarás, földbirtokos Sztankóczy pusztáról (Zempléni vármegye) s alapító oklevelét 2000 kor. azaz: Kettő ezer koronáról, valamint 2000 korona értékű Magyar korona

értékű járadék papirt dr. Rhróherer Géza Budapesti kir. közjegyző utján az internátusi pénztárba hozzám be- küldte. — A midőn ezen nemes adományért ez uton is köszönetet mondok Zempléni vármegye községi és körjegyzői egyesületének nevében a nemes adakozónak, azt nyilvánosan is nyugtázom azzal az óhajjal, vajha a jegyzőikarnak sok ilyen jegyző barátja és jóakarója lenne. *Szoták István* egyetl. elnök.

— **Rendőri hírek.** *Megint betörők.* Gottlieb Ignácnak a villanygyár közelében van egy kis szatócsboltja. Az elmúlt éjjel kellemetlen vendégek jártak az apró üzletben és ami pénzt ott találtak — valami 80 koronát — azt magukkal is vitték. A rendőrség nyomozza a tetteseket. — *Akit elriasztottak.* Szabó Pál könyvkereskedő lakásában akart tegnap este — a már jól ismert szándékkal — széjjelnézni egy még ismeretlen ur. Az ablakot fel is fesszítette már, de a házbéliek a zajra figyelmessé lettek, úgy hogy a kellemetlen idegennek tovább kellett állnia.

— **Naponta arcmassage Fayence** krémmel a legideálisabb szépségápolás. Az arcáncok kisimulnak, mitesszerek, pattanások eltűnnek s az arcbőr bársonyos, üde és rugalmas lesz. Városunkban mindenütt kapható 3 koronáért. Hozzávaló a **Fayence** szappan 1 kor. 50 fillér.

— **A falu rosszai.** Karcaba Ilés két testvérel valóságos réme volt Pereszlő községének. Nincs ember a faluban, a kit ők már meg nem ver- tek volna. Minden mulatságot meg- zavartak, még sem akadtak embe- rükre, mert mindenki félt tőlük. Ganisin Péter fiatal legény is azok közé tartozott ki már többször meg- érezte Karcabák keze nyomait és ezért feltette magában, hogy adandó alkalommal megrendszabályozza a falu rosszait. Tervezetése után nem- sokára találkozott, ellenteleivel s ak- kor már előre felszólított szövetségé- vel annyira összeverték őket, hogy Karcabák 14 napig kénytelenek az ágyat nyomni.

— **Leégett erdő.** Sztrinyák Ist- van és Dzsúpin András fiatal pász- torfiúk Tüskés közűs tulajdonát ké- pező hegyoldalon tüzet raktak, eltá- vozásukkor azonban nem oltották el. A szél szította a magára hagyott pa- razsákat, melyektől meggyultak a száraz falevelek, majd az erdő belse- jébe húzódtott a tűz, mely 50 hold erdőterületet pusztított el. A lakos- ság a mentés munkájában teljes szá- mban közreműködött s csak nehezen sikerült a tűz lokalizálása.

— **Magyar munkások sorsa Ameri- kában.** A Képes Hét az első és egyet- len lap, amely albumszerűen diszes és tartalmas számában képeket is közöl az amerikai magyarokról. A Képes Hét karácsonyi száma csupa szenzáció. A Mosolygó Budapest ké- pes cikkben a közszereplők nevető arcaival találkozunk. A magyar Dre- agnought csatahajó építése képekkel újságírói szenzáció-számba mehet. A A terők bairám-ünnepek, karácsonyi képek valósággal gyűjteménye az el- mésségnek és találékonyágnak. A Képes Hét álévi számában Feketeor- szág czimmet. Földes Imrénének a „Császár Katonái“ „Hivatalnok Urak“ „Nincs tovább“ szerzőjeinek eredeti a Képes Hét részére irt regény közlését kezdi meg és előfizetési ára egy ne- gyedévre 2 kor. 70 fill. Kiadóhivatal Budapest, V., Alkotmány-u. 18.

— **Olcsó törlesztéses jelzalog** kölcsönöket földbirtokokra és városi bérházakra a legelőnyösebb feltételek mellett a Nagyszabasi Földhitel inté- zet nyújt. Megbízásokat elfogad *Szent-Györgyi és Keleti biztosítási főgyűnöksége Sátoraljai helyben Fő-utca 18. sz.*

— **Ágytoll tisztítás.** A hölgykö- zönség szíves tudomására hozzuk,

hogy ágytoll tisztító intézetünket — közkívánatra — a Vörös Ökör épü- letében, rövid időre újból megnyitot- tuk. *Schönbrunn Klára és Cécilie.*

Szemgyógyintézet van Miskolcra.

SZINHÁZ ÉS ZENE.

Két premier.

Az Eljen a király és a Czirkusz kincse bemutató előadásai.

— decz. 28.

A Karácsony előtti idő nem a színházbajárás ideje. A publikumot a nagy ünnepekre való készülődés köti le s mindenfelől annyi elfoglaltság nehezedik az emberre, hogy a szin- házbajárásra már-már alig jut idő és — pénz. Azzal már jólevele számot kellett vetnünk, hogy a Karácsony előtti hetet nem sok örömmel köny- velheti majd el a színházi pénztár, de hogy annyira üres maradjon es- téről-estére a színház, arra igazán nem számítottunk. Az ember ha két- szer összeveti az ujjait, hát sorra számlálhatta rajtuk a hétnek ugy- szólván minden napján a publikumot: — estéről-estére üresen maradt a színház és egyenesen kínos volt az a tüntető közöny, melylyel tartotta magát távol a publikum minden theatriálitól.

Szardán egy francia bohózatot: *Eljen a királyt* mutatta be a szin- társulat.

Wéber és Hennegnin ösmert, bravuros mesterei a bohózatos szin- pad hatásoknak, valami ördögös ügyességgel hajszolják a történet és csupa ellenállhatatlan komikum, csupa vakmerő groteskség, amivel a szin- padról utaznak a publikum nevető idegeire. Az *Eljen a király* a gyön- gébb dolgaik közül való: az össze- tettségében már nagyon is mesterkél- t sok az olcsó, elnyúlt sablon a trük- jei között. Ahhoz azonban untig erős, hogy egy pillanatra se akadjon el a nézőtér a hahota és a jóízű, vidám nevetés végig ott rengjen a színház- ban. Az előadás erősen pongyola volt s éppen az sikkadt el belőle, ami híjján a bohózatok ható erejűnek a nagyobbik felét vesztik el: — a gyors, a rohamosan való gördülés. A vezető szerepet Nagy Sándor adta, sok kedves bonhomiával, könnyedén s körötte Kovács Mariska, Nemes Bella, Fodor Mariska sok igyekvés- sel, Derenghy István, Korda Sándor, Deák Kornél, Földes Mihály meg sok eredménnyel szolgálták az est sikerét.

Csütörtökön ismét premier volt. Eisler Odönnek, egy biztatón indult bécsi muzsikusknak az operettjét: — a *Czirkusz kincset* mutatta be a szin- társulat. S előjáróban kell kon- statálnunk: — szörnyen siralmas volt a csütörtöki este. A nézőtér mint- egy 25—30 ember ásitgatott, a zene- karból maga a kottákba szedett eleven unalom szólt hozzájuk és ami a szin- padon folyt, az is minden kritikán alul maradt. Minden invenció s min- den szin- pad érték híjján van ez az operett: a muzsikája s a szövege egy- ként színtelen, fakó s még nagyító üveggel sem találhatunk valami olyas- mit benne, amit érdemes lenne el- könyvelni az emlékeink közé. Azt még értjük, hogy miért bukott sorra ez az operett mindenfelé, amerre csak színre került, azt azonban már se- hogysem tudtuk megfejteni, hogy miért kellett ezt az operettet Mezey- nek színre is hoznia? Az előadás s maga az operett pompás harmóniával simultak egymáshoz: — ez az ope- rett külön előadás nem érdemelt, de az az előadás sem külön ope- rettet. Es ezzel azután mindent meg is mondtunk.

(*) Bajusz. Verő György kedves énekes játéka tegnap este került színre kicsiny közönség előtt, csupa

én szegény jó uram is halálát lelte: akkor a te szavaidat is elbirja még. Szólj kérlek, ne győződj. Talán ellenség akar csendes lakomból elfüzni, avagy birtokaimra vágyik egyik vagy másik jószívű szomszéd?

Ulrich: Asszonyom!

Magda: Nos! . . . Beszélj kérlek. Arcodon olyan furcsa kifejezést látok, olyan félelem tükröződik rajta vissza, egy olyan általam eddig nem ösmert zavarodás lebeg egészen elhalványult képeden, amit csak azzal bírok magamnak megmagyarázni, hogy a közelgő veszély nagysága ijesztett meg annyira s most félsz azt elmondani. Ne félj. Mondd bátran. Essünk túl rajta. Hát ha csak te látod olyan nagy-nak a veszedelmet? Hát ha nincs is semmiféle veszedelem?

Ulrich: (látszik, küzd magával, nem tudja hogyan beszéljen. Amit mondani akar, azok a szavak, amelyekért ide jött, sehogyszem jönnek a nyelvére. Beszédén érzik, hogy nem azokat akarja mondani, amiket mond) Ismerem asszonyom tiszteletreméltó bátorságodat s tudom, nincs vész, baj, mely téged vértetetlenül érne, melynek mérgezett nyilait békettüred ércbástyái, ne vernék vissza s így nem haboznék azt elmondani ha lenne, de nyugodj meg, a várat nem kerülgeti ellenség. Csend honol minden oldalán, a bástyákról az ő s a toronyból a toronyőr is egykedvűen néznek végig a várunkat övező hegyeken és völgyeken.

Magda: Miért irigyled hát akkor tőlem a nyugalmat és a pihenést, melyben ugyanis kevés részem van, s miért háborítasz? Mint mondtad, a vár csendes s te mégis oly ijedt és zavart vagy. Mi ennek az oka?

Ulrich: (végre megtalálja a kellő hangot. Sokkal bátrabban és nyugodtabban folytatja hát:) Bátor és nyugalmas asszonyom a hajlék, melyben lakunk, benne ülhogt és minden félelem nélkül élhetünk, ellenség nem közelít sehonnan, de háborúval, csatával küzd a keblünkben dobogó szív . . .

Magda: (nagyon csodálkozva, mint aki nem érti, mi lesz ebből a beszédből:) Mi lett Ulrich?

Ulrich: Béke honol körülöttünk, de belsőkben a pokol tüze hatalmas lánggal ég, a láng égeti szívünk kérégt s inog a ház, testünk, mely azt a szívet, azt az égő szívet eltakarja . . .

Magda: (most már szinte félelemmel) Ulrich?

Ulrich: . . . s csak egy kegyes pillanatot, csak egy könnyesebb szükséges, csak egy szó, amely eloltja az égő poklot, csak egy mosoly, amely a veszedelmet elhárítja, egy tekintet, amely tudót nyújt s a béke ismét zavartalan, ismét helyreáll . . .

Magda: Mi bajod Ulrich?

Ulrich: (megtörli homlokát) Semmi, semmi. (Mint aki nagy lidércnyomástól szabadult meg, nagyot sóhajt) Összevissza beszéltem. Elhamarkodtam a dolgot. Nem így kellett volna kezdeni. Nem jó. Így nem értjük meg egymást. Igyekeztem majd nyugodtabb lenni. Jobban összeszedtem a gondolataimat.

Magda: Ulrich, én félek tőled. Te szinte örültnek látszol.

Ulrich: Bocsáss meg nekem grófnő, ne félj és kérlek, nagyon kérlek, hallgasd meg szavaimat.

Magda: Beszélj hát. (Leül egy székre és nyugodt igyekszik lenni.)

Ulrich: (egész beszéde alatt idegesen jétszik fővegével.) Sok évvel ezelőtt volt már az idő — nagyon jól tudod — mikor engem férjed, Pálóczy Antal, mint fiatal fiút, szolgálatába fogadott. Egyszer katonája, zsoldosa voltam csupán. Fizetésért szolgáltam nála az ő s a haza ügyét. De hűséggel. Szívem érezte, hogy uramban hatalmas pártfogóra találtam s az ő hozzám való hajlandóságát hűséggel, szeretettel igyekeztem meghálálni. Ő látta, érezte ezt s rajta volt amennyire tőle tellett, még nagyobbá növelni bennem ezt a vonalmat. Legelőször is megengedte letenni egy-

szerű szolgálkötösöm, azután határtalan kegye magasabb rangra emelt. Maga mellé vett. Kenyeres társa, harca, küzdelmei osztályosa lettem, mondhatnám barátja férjednek. Jobbkeze, akivel minden dolgát megbeszélte, mielőtt hozzáfogott volna végrehajtásához. Ezt a nagy szeretetet, melyet nem is érdemeltem, erőmhöz mérten igyekeztem megköszölni s minden lehető alkalmat megragadtam, hogy szeretetemnek kifejezést adjak. Mikor vitézeivel Mohács mezejére indult . . .

Magda: (nagyot sóhajtva) Mohács!

Ulrich: . . . engem bizott meg vára őrizetével. Várnagya lettem. A becsülés, a szeretet tette ezt. Megbizott bennem. Tudta, hogy hűbb kezekbe nem teheti le a vára őrizetét, becsületes emberre nem bízhatja nejtét. Láttam asszonyom, éreztem, hogy te is épen olyan mértékben becsülsz engem mint férjed, s nyugodtabban maradtál honn, tudva hogy hű lélekre bízta férjed vagyont, mert egy hű szolga éber s gondos szeme őrködik a te s várad nyugalma felett. De telt az idő. Már mint urad szolgálja éreztem asszonyom, hogy te több vagy nekem, mint úrnőm, hogy nemcsak tisztellek és becsüllek téged végzetlenül, hanem e tisztelet és becsülés közé egy más, nemesebb, erősebb érzelem is vegyül.

Magda: Beszélj Ulrich kérlek világosabban. Nem értem, mire célszaz.

Ulrich: Azonnal megérted szavaimat. A mohácsi csata után — mely pusztító vihar anyai magyarnak homlokára font vértanú-koszorút — gyászba borult a nemzet, siratta mindenki az elveszetteket s te is nagyon sirattad s még ma is siratod férjedet, akiről nem tudni bizonyosan él-e, vagy meghalt a mohácsi csatában, törökfogságba került-e, vagy a szolgátság súlyos kenyerre jutott neki osztályrésztül.

Magda: (nagy fájdalommal) Bár tudnánk bizonyosat. Ez a kínos bizonytalanság lassan öl mérég, mely a szívem legmélyén vert fészket s onnan rágja magát folyvást tovább és tovább s nem hagy soha nyugtot. Legalább azt tudnám, merre keressem? Elmennék utána . . . de így nem lehet, . . . hová . . . merre menjek?

Ulrich: (meghatottan) Ide s tova egy éve a mohácsi csatának s az én jó uram még nem tért vissza. De folytassam asszonyom. Ez alatt a bizonytalanságban eltöltött idő alatt te ép oly szívesen és nyájasan beszéltél velem, mint azelőtt, én pedig napról-napra éreztem, mint lankad erőm, mint nem tudok parancsolni idegeimnek, mint lesz urrá feletem egy magasabb hatalom.

Magda: Miért Ulrich? Miféle hatalom? Te olyan érthetetlen vagy.

Ulrich: Küzdöttem ameddig lehetett, szavaimat, érzelmeimet elfojtottam. Magamba zártam, nem tudott róluik senki. De ugy látom, teljesen elfojtani nem bírtam. Feltört s most már nincs erőm még tovább is visszatarítani. Ugy érzem, megszakadna a szívem, ha még ezután is hallgatnék. Bensőm egy tűzokádó, mely hosszú ideig morajlott, izzott, de tűzét nem lökte ki magából, míg egyszer csak a felgyülemlett tűz nem talált odabenn elég helyet, a láva utat keresett kifelé, talált, a kráter nem bírta ki az erős feszítést s most folyik, ömlik kifelé, mint egy zuhatag . . . Pedig . . . nagy bűn az enyém asszonyom. Nem lenne nekem szabad ilyen gondolatokkal még foglalkozni sem. Már vége. Felked nagysága felzavarta az enyémet s hiába ellene a küzdelem, mindig nagyobb és nagyobb erővel kerit hatalmába. Bennem a tisztelet lángja átváltozott. Szerelmem lett. S remegve bár és félve, de bevallom úrnőm, hogy bennem a becsülés és a tisztelet most

már imádás. Szeretlek és imádlak olyan olthatatlan szerelemmel, amellyel nem szeretett soha senki, még férjed sem . . .

Magda: (meglepetéssel hallgatta Ulrich szavait s most kérdő, feddő és parancsoló hangon szól reá:) Ulrich?

Ulrich: (érzelmei elragadták, többé nem bir annak gátat vetni) S te asszonyom még ma is csak becsülsz engem, úgy mint azelőtt, nem látod, hogy én az örülés szélén állok s te vagy az egyedüli, aki segíthetsz rajtam. (Térde omlik Magda előtt.) Őh szánj meg engem, szánd meg lábaidnál heverő bűnös rabszolgádat, mondj neki egy vigasztaló, egy biztató szót, amivel háborgó lelkének nyugalmat szerezzen. Csak egy szót szólj, hogy remélhetek, nem céltalan az életem, nem vagyok teljesen idegen szived előtt s én boldog leszek, megelégszem veled, lecsendesítem háborgó lelkem, le a benne dúló zivatart.

Magda: (a meglepetés csodálkozása s haraggá változott arcán. Kíváncsiságból hallgatta végig csupán Ulrichot. Nehány pillanattal gondolataiba merül s közben maga elé mormogja:) Szegény Judit. (majd visszanyerve nyugalmát, felel:) Gondolatnak is merészség volt azokat a szavakat elmondani neked, amiket elmondtál. (E szavak közben Ulrich feláll.) Megérdemelnéd, hogy haraggal telve szívemben, kiutasítsalak várából . . .

Ulrich: Ne tedd azt asszonyom.

Magda: . . . s többé színedet se lássam, vagy vakmerőségért nehéz fogsággal büntesselek. Tőlem pedig nagy bűn volt a te szavaidat végig is hallgatni. De bocsáss meg nekem ezt a vétkem az ég. Nem tudtam miket fogsz beszélni. S bocsáss meg azt is, hogy ha már végighallgattalak, felelek is szavaidra. (Ulrich meghajítja magát) Csupán eddigi érdemeidre való tekintettel kegyelmezek meg neked és adok választ merészed, kihívó beszédedre. Még a becsülés is megmarad részemről irányodban. Tisztelet fogom benned a bátor, keményszívű katonát, mely szív elszánt a hadban és szelid a békében, és tisztelni és becsülni foglak, mint enyészetre hajló méltóságomnak egyetlen oszlopát. Hiszen te jóformán nem is tehetsz azokról, amiket elmondtál. Szinte önkívületben mondtad el. De reményeid ne legyenek. Ne ártasd magad hiú gondolatokkal. Én örökké hű felesége maradok Pálóczynek, akiről bizonyosan azt sem tudjuk meghalt-e, csak szél szárnyain jött a kőszá hir. De ha bizonyos is volna. Az az eskü, melyet az oltár előtt, Isten színe előtt Pálóczy és én kötöttünk, örökké tart, egészen mindkettőnk sirjáig. Szent és bonthatatlan az. Örökké egyesített bennünket és első nászgyamat nem kívánom egy mássikkal felcserélni. Az én hűségem nem máról holnapra tart, nem olyan, mint a rózsá, mely újra nyílik, ha egyik virága elhervadt, hanem ha első nyíló virága, az első szerelme elhervadt szívemnek, nem nyílik ott soha még egy rózsá. Különben pedig az én első szerelmem rózsája soha nem fog elhervadni. Reményeim és örömeim meghaltak véle, de szerelmem itt maradt velem s e szerelem olyan, mint a fenyő, a mely télen is zöld, bár körülötte mindent elborít a hó. Kietlen, sivár bár szívem élete, mióta az én drága jó uram itthagytott, csak a múlt emlékein mereng, csak abból táplálkozik, de az a fenyő, melyet Pálóczy ültetett bele, az zöld, sudár, éi és soha nem is fog meghalni. (Szavai a várbeli kürtös vészjele harsan bele.)

Magda: (Az első ijedelemben egészen elfeledve beszéde fonatát:) Mi volt ez? (Ulrich ijedten néz szét, de nem mer mozdulni. Tekintetén látszik, hogy el nem tudja képzelni, mi lehet a veszedelem. Nehezen ocsúdik fel kábultságából és felel:)

Ulrich: Vészjel. (Magda az ablakhoz lép és letekint a várudvarra.)

KÖZGAZDASÁG.

Az új helyi borközpont. Az új helyi borközpont építése immár erősen előrehaladott stádiumban van és értesüléseink szerint, az állam eddig 2000 hordó hegyaljai bort vásárolt a borközpontban való elhelyezésre.

Három hónap. Az elmúlt negyedik évben Zemplénvármegye területére a szüret s az őszi mezei munkálatok befejezést nyertek. A kukorica és burgonya termés jók nevezhető. — A szőlőtermés jó közepes volt és kiváló minőségű, ennek dacára a borkereslet kissé lanyha. A borok ára gönczi hordónként 60—100 korona. Az őszi vetemények a kedvező időjárás folytán fejlődésnek indultak. A felső járásokban nagy takarmányhiány van, az emiatt általánossá vált aggodalmat tetemesen enyhítette az a körülmény, hogy a szarvasmarha állomány beállítására mostanig halasztható volt. — A földművelésügyi miniszter a jégverés által sújtott Modra községbeli lakosok részére beszerzendő 1009 mm. buza és 100 mm. rozs vetőmag vételárához 1000 kor. államszegélylyel hozzájárult A Zemplénvármegyei Gazd. Egyesület okt. hó 30-án Mezőlaborczon állatdíjazást rendezett. A nagy számmal felhajtott szarvasmarhák a legjobb karban voltak s e tekintetben a bizottság a legteljesebb megelégedését is nyilvánította s a kisgazdák közötti 600 kor. jutalmat osztott ki. A vármegye állategészségügyi állapota a lefolyt évnegyedben kielégítő volt, amennyiben ragadós állatbetegségek gyéren fordultak elő. A ragadós száj- és körömfájás ugyszólván teljesen megszűnt, ennek folytán a hasított körmű állatforgalom újból megindult s az állatvásárok megnyitattak. Fertőző állatbetegségek közül előfordultak: lépfene 21 községben, veszettség 19, sertésvész 7, sercegő üszök 20, sertésorbáné 2 községben. Megállapított mirigykór 3 lónál és gümőkór 2 drb. tehénél.

* **Ami jexportunk.** Franciaországba exportáló cégeink nagy érdeklődésére tarthat igényt Walter Siegfriednek, a Párisi osztrák-magyar kereskedelmi kamara alelnökének terjedelmes expozéja, mely a napokban küldetett meg a kassai kereskedelmi és iparkamarának azon célból, hogy a francia bevitelben érdekelt kereskedők figyelmét felhívja a társaság meghatározására vonatkozó új francia pénzügymin. rendelkezésekre

TÖRVÉNYSZÉK.

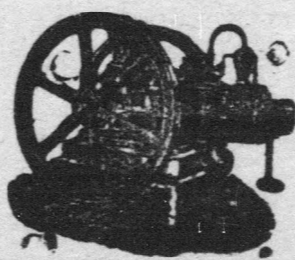
§ **A tarcali gyilkosság.** Irtunk már arról a kegyetlen gyilkosságról, melynek Andrási Mihály, jómódu tarcali gazdálkodó ember esett áldozatul. Andrási bestiálsan, vadul bánt a feleségével és a legénységben lévő fiával, ütötte-verte őket és nem mulott el nap, hogy a garázda öreg ember ne kinezta volna véresre a családját. Egyszer azután megtelt a pohár. Mikor Andrási össze-vissza verte öreg feleségét, a fiu fegyvert fogott rá s egyetlen lövéssel meg is ölte. Nyomban letartóztatta a csendőrség s letartóztatta az anyját is, miután gyanúkok merültek föl olyan irányban, hogy része volt a fiu felbujtásában. Mindkettőjüket bekisérték a sátorlajuhelyi kir. ügyészség fogházába s az ügyüket az esküdtészek fogja a tavaszi ciklus során tárgyalni. A fiu védelmét dr. **Lichtenstein** Jenő, az anyját meg dr. **Holló** Andor sátorlajuhelyi ügyvédek látják el.

Felelős szerkesztő: **Dr. Adriányi Béla.**
Helyettes szerkesztő: **Roboz Hugó.**
Laptulajdonos: **Éhler Gyula.**

„CLIMAX“
NYERSOLAJMOTOR.

Legolósabb, legbiztosabb üzemerő. Versenyképes árak. Elsőrangú minőség. Több ezer referencia.

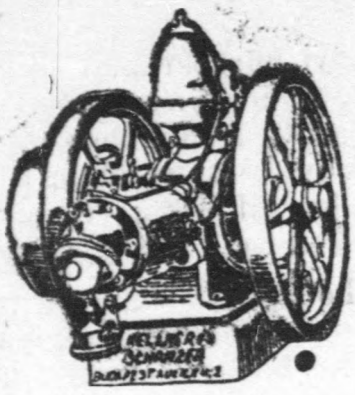
Pénzt
takarít meg!

BACHRICH és TÁRSA

motorgyári fióktelepe
Budapest, V/14. Szabadság-tér 17. (Tözsédpalota.)
Telefonszám: 71-01. Sürgőncim: „CLIMAX“

Nyersolaj-motor.

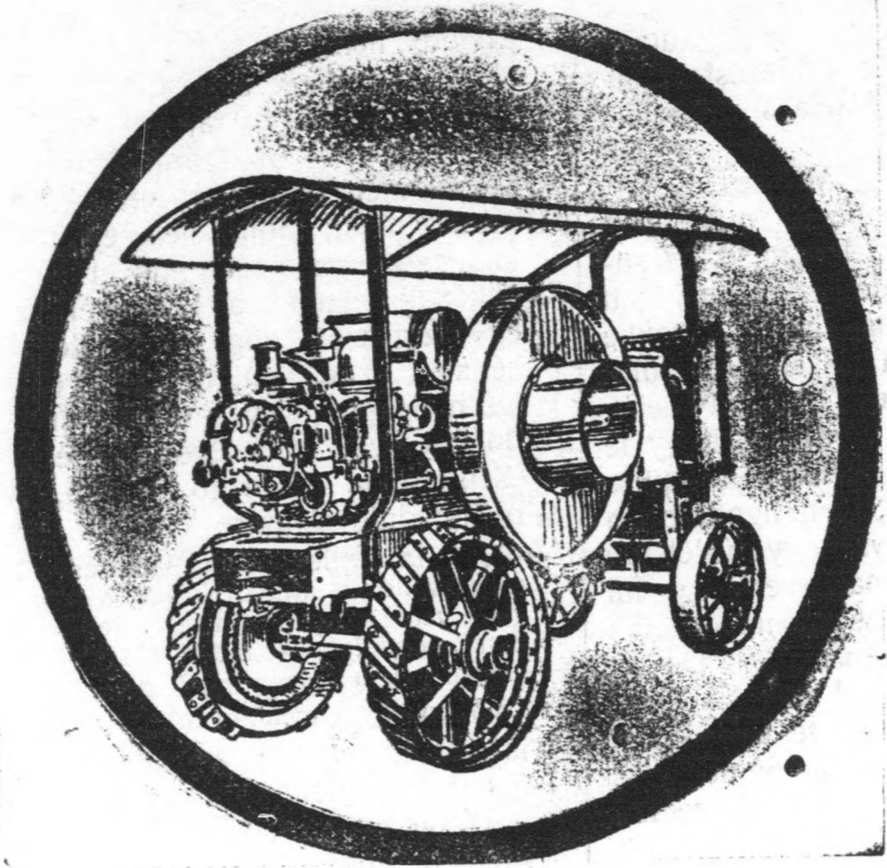

Kitűnik egyszerű kezelés, olcsó és biztos üzem által.

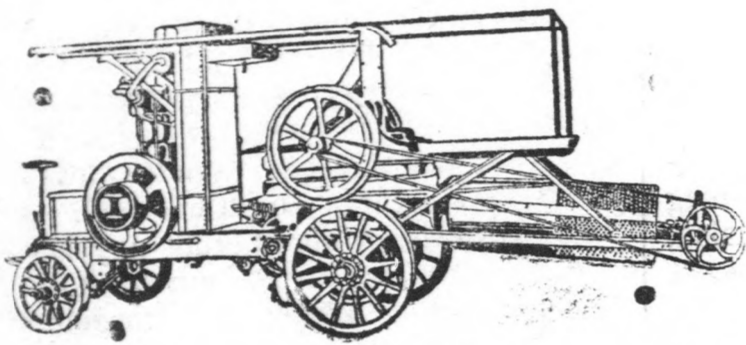
mert a legjobbak és legegyszerűbbek

Világhírűek

Magánjáró-motoraink

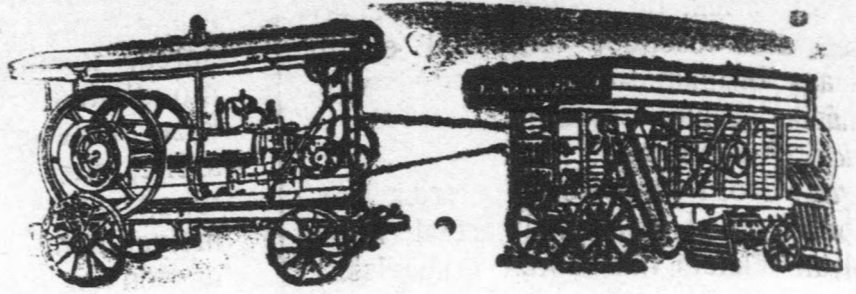

Magánjáró kötőrő

Az országuton magát vontatja és igen jól tör. Kitűnő gyártmány.

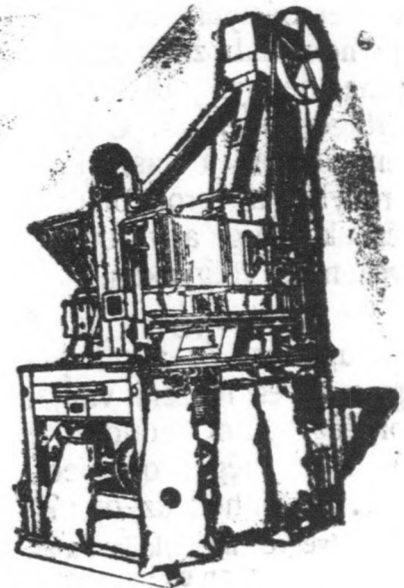
Gőz- és motor-cséplőkészletek

Elsőrendű gyártmány, üzeme olcsó, kezelése egyszerű.

mert a legolcsóbbak és üzemük biztos

Szabadalmazott Malomjárat

igen czólszerűek, mert a malomjáratokkal együtt van sikszita szerkesztve. Kevés helyet foglal el, alkalmas finom lisztre s darálásra

Mielőtt gépet vesz, nézze meg

gépkiállításunkat

Kellner és Schanzer

Budapest, V., Kálmán-utca 14.

Megbízható ügynököket keresünk.

Világhírű jó s olcsó természetes ásványvíz!

Gróf Schönborn-Buchheim Károly beregmegeyi uradalomból

A Iuhi Erzsébet gyógyforrás

Gyomorbajok elleni specificum. Elsőrangú üdítő és asztali ital! Egyenrangú a Giesshüblivel!

Polenai gyógyforrás

Elsőrangú diétetikus víz, legüdítőbb asztali víz. Borral vegyítve kitűnő, tejjel vegyítve a legjobb nyálkaoldó szer. Egyenrangú a krondorfi vízzel.

Szolyvai gyógyforrás

Dr. Kóti, dr. Bókal, dr. Widder-Hofer, dr. Than, dr. Irsai Arthur, dr. Fodor József tanár urak és számos orvosi tekintélyek nyilatkozatai alapján kitűnő sikerrel ajánljatik étvágytalanság és gyomormegbetegedéseknél.

Kitűnő ízű ital, igen üdítő víz! Egyenrangú a bilini vízzel!

Vezérképviselet és raktár:

Berkovits Hani kereskedőnél

Sátoraljaújhely (Vörösökör épület.)

10359/1911. tk. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A sátoraljaújhelyi kir. törvényszék telekkönyvi hatósága közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajthatónak, Deutsch Salamon és neje végrehajtást szenvedők elleni 244 korona 67 fillér tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a sátoraljaújhelyi kir. törvényszék területén levő, Sátoraljaújhely r. t. város határában fekvő, a sátoraljaújhelyi 2926. sz. betétben A + 1. sor, 801/2. hr. sz. alatt Deutsch Salamon és neje Amsel Elza nevében álló jószágtestre 3640 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1912. évi január hó 12-ik napján délelőtt 10 órakor a kir. törvényszék árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 364 koronát készpénzben vagy az 1881. évi LX. törvénycik 42. szakaszában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék telekkönyvi hatósága megállapítja, miszerint:

1. hogy a fenti ingatlan a kikiáltási ár felénél alacsonyabb vételárban le nem üthető;
2. hogy azon árverelő, aki a kikiáltási árat meghaladó ígéretet tesz, köteles nyomban a leütés után bánatpénzét az általa ígért vételár 10%-áig kiegészíteni, mit ha elmulaszt, ígérete figyelmen kívül marad s a haladéktalanul foly-

tatandó árverésben mint árverelő, többé részt nem vehet.

Sátoraljaújhelyben, a kir. törvényszéknél, mint tkvi hatóságnál 1911. évi november 4-én.

Wieland, kir. táblai bír.

6334/1911. tk. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A királyhelmecezi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az Első Magyar Általános Biztosító Társaság végrehajthatónak Vámos József végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverés 89 K. 33 fillér hátr. tőke, ennek 1907. április hó 4-től járó 5% kamatal, 90 kor. 54 fillér, valamint 20 kor. 80 fillér és a még felmerülendő költségek valamint a csatlakozottaknak kimondott

1. Mezőgazdasági Bank rt. javára 1080 K. tőke és jár.
2. Sant Mór javára 196 K. tőke s jár.
3. Sátoraljaújhelyi Polg. Takarékpénztár és Hitelegylet javára 3000 K. tőke és jár.
4. Kereskedők, Iparosok és Gazdák Hitelesítővételező Társaság javára 290 korona tőke és jár. kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-cz. 176. §-a és az 1908. évi XLI. t.-czikk 21. és következő §-ai értelmében a sátoraljaújhelyi kir. törvényszék és a királyhelmecezi kir. járásbíró területén fekvő.
1. a szomotori 139. sz. betétben 6/3. 8/2. 8/3. és 10. hr. sz. alatt foglalt bellingatlanokból Vámos József nevében álló 1/2-ed (fele) részre 888 koronában és
2. a szomotori 139. sz. betétben 6/4. 7. és 8/1. hr. sz. alatt foglalt bellingatlanokból Vámos József nevében álló 1/2-ed (fele) résznyi jutalékra 364 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverés elrendeltetett és hogy a fentebb jelzett ingatlanok az 1912. évi január hó 30. (harmincz) napján délelőtt 10 órakor Szomotor község házánál megtartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 88 korona 80 fillért és 36 korona 40 fillért készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak a bíróságnál történt előleges letételét igazoló elismervényt annak átszolgáltatni.

Királyhelmecezen, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál, 1911. december hó 8-án.

Horkay, kir. jbró.

Kiadó bolthelyiségek.

A Kazinczy-utczán három bolthelyiség május elsejétől kiadó.

Értekezhetni:

Özv. Rosenberg Sámuelnéknél.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszere, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvényénél, oszúznál és meghűléseknél.

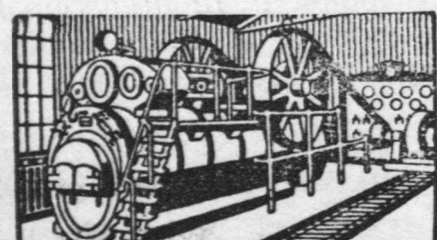
Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.-80, K.1.40 és K.2.- és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerertár, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Brüsszel és Buenos Aires 1910. 3 Grand Prix

Az eredeti Wolf szerkezetű

szab. túlhevített gőzzel működő lokomobilok

szeleppmentes szabatosági vezényművel, 10-800 lóerőig terjedő teljesítménnyel, igen nagy gazdaságosságuk, kiválóságuk és könnyű kezelésük által elismert világhírűek és minden üzem részére a legelőnyösebb erőforrást képezik.

R. WOLF

MAGDEBURG-BUCKAU budapesti képviselőse: Boros Artur okl. gépészmérnök Rottenbillor u. 33.

Sszgyártás] 760,000 lóerőn felül.

Már megjelent

»ZEMPLEN«
NAPTÁRA

AZ
1912-ik évre.

HUSZONKILENCEDIK ÉVFOLYAM.

Ara 1 korona.

Rapható kiadóhivatalunkban és az elárusítóknál.

1911. V. 91/5. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírói kiküldött mint végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy Scserba Mihály bányapataki lakos végrehajthatónak, meg (nem nevezett ottani lakos végrehajtást szenvedett elleni 83 korona elvont haszon s jár. iránti végrehajtási ügyében, a végrehajtást szenvedettnél lefoglalt és 800 koronára becsült 2 drb. tehén stbből álló ingóságok nyilvános bírói árverésen eladatnak s árverési határidőül 1911. évi december hó 28-ik napjának d. u. 3 órája Bányapataka községébe, végrehajtást szenvedett lakásához kitűzetik s ahhoz a venni szándékozók ezennel meghivatnak azzal, hogy a fenti napon, órában és helyen dr. Kasztriner László 103 kor. tőke s jár. álló követelése tekintetében is meg fog az árverés tartatni.

Varannó, 1911. december 10-én.

Sztankó László
kir. jb. irodatiszt,
mint kik. végrehajtó.

Eladó

a zsolyomkai fürdő a hozzá tartozó szőlővel, esetleg uri nyaralónak is megfelel. Ugyiszintén kőbányára is alkalmas. A szőlő alját külön házhelyeknek is felparcelláznam.

Továbbá egy 2 holdas kaszáló a Bibérez mellett és egy kis szőlőparlag a Szárhegyen.

Kapható nálam:

1896. évi Asszu bor literje . . .	7 K. — f.
1901. évi Asszu bor " . . .	4 K. — f.
1904. évi Szamorodni bor literje	2 K. — f.
1908. évi Szamorodni bor " . . .	1 K. 60 f.
1908. évi Törköly pálinka " . . .	2 K. 40 f.

Viniczay György,
Sátoraljaihely, (Zsolyomka.)

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a Réthy-féle pemetefű czukorkáknál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félét kérjük mivel sok haszontalan utánzata van. Az eredetinek minden egyes darabkáján rajta van a „Réthy“ név. 1 doboz ára 60 fill. Mindenütt kapható.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

GUMMI ÉS HALHÓLYAG UJDONSÁGOK!

Hygienikus óvszer-különlegességek. Valódi francia és amerikai gyártmány, eredeti csomagolásban.

Orvosilag ajánlva! Feltétlen biztos! Ujdonság! „Fatime“ I. II., min. Ára ttként 6, 8 K. „Semiramis“ I. II., „ „ „ „ 10, 12 K.

Ezen új és modern technika szerint készült férfi óvszer különlegességek az összes eddigi gyártmányokat felülmulják. o o o

KIZÁRÓLAG NÁLAM KAPHATÓK.

UJ! „AUTO VAGINAL SPRAY“ UJ! a legmodernebb és legkényelmesebb női óvtilónlegesség. Ára 15 kor. Szétküldés titoktartás mellett. Kérje ingyen és bérmentve 3000-nél több ábrával ellátott legújabb képes árjegyzékemet.

KELETI J orvos-sebészeti műszer- és gummiárak gyára
Budapest, IV., Koronaherozeg-utca 17. Pr. Alapított 1878. Telefon 13-76.
Képviselőt minden városba magas jutalékkal felvesz.

Abbázia szálloda

Budapest, Dohány-utca 62.
(Erzsébet-kört mellett) teljesen újonnan berendezve, gőzfűtés, villanyvilágítás hideg-meleg víz.
Szobaárak már 3 koronáért. Figyelmes, előzékeny kiszolgálás.

Bérbeadó lakás.

A Molnár István-utczában levő házamban az emeleti lakás, mely áll 3 utcai, 2 udvari szoba és mellékhelyiségekből, 1912. évi május hó 1-től bérbeadó. A lakás különösen ügyvéd és orvosok részére alkalmas.

Bánóczy Kálmán.

A legalkalmasabb karácsonyi és ujévi ajándék

divatos estélyi és báli cipők,
valamint elsőrangú eredeti
amerikai férfi, női és gyer-
mek czipőkben feltalálható

FÖLDES FERENC

cipőkülönlegességek áruházában

SÁTORALJAUJHELY, Főtér (a Kossuth-szoborral szemben.)

Miért jó

a Grünbaum-féle kávé?

mert mindig friss pörkölésű, friss darálású és több mint 50-féle faj van raktáron. —

A kávé kivánatra a vevő előtt megpörköli!

GRÜNBAUM GÉZA

fűszer- és csemege üzlete Sátoraljaujhely, Széchenyi-tér 17.

Legrégibb, legelőkelőbb márka

Gróf Keglevich István utódai

Cognac

BUDAFOK.

Az összes bel- és külföldi kiállításokon legutóbb „TURIN”-ban kizárólag díszoklevéllel kitüntetve.

☞ Mindenütt kapható ☜

A Kossuth Ferenc-utcai 16. számú és a Kossuth Lajos-utcai 10. számú házak bármely naptól

bérbeadók, esetleg eladók.

Bővebb értesítést ad Schweiger Aron Kossuth Lajos-utca 24. sz.

Özv. Roosz Adolfné

Palaczk érett bor eladás.

1906. évi Asszú tokaji palaczk 3 K. — f.

1905. évi Szamorodni lit. „ 2 K. — f.

1904. évi Szamorodni tokaji „ 1 K. 40 f.

Továbbá régibb Szamorodni és Asszú borok tokaji palaczkokban 3—10 koronáig kaphatók.

Dókus Mihály
Sátoraljaujhelyben.

LEGUJABB SZERKEZETŰ

CZIMBALMOK

Schunda V. József

cs. és kir. udvari hangszer-
gyáros hírneves gyarmányaitból

állandó bizományi raktár

van

Werner Sárka

cimbalom-magániskolájában

Sátoraljaujhely, Deák-utca 3. sz. alatt

Igen kedvező részletfizetési módokat.

Vidéki megrendeléseket azonnal szállít.

A „ZEMPLÉN“
könyvnyomtató intézete
SÁTORALJAUJHELY.

Kitüntetve az Országos Iparegyesület által 1891-ben bronz-
és 1892-ben ezüst éremmel.

A nagyérdemű közönség szives figyelmébe ajánljuk már
52 év óta fennálló, tetemesen megnagyobbított és a legmo-
dernebb betűkkel, villanyerő hajtásra berendezett vállala-
tunkat, a

Zemplén nyomdáját

nyomtatvány szükségletének fedezésére.

Fősulyt fektetünk arra, hogy a nálunk megrendelt nyom-
tatvány, legyen az bár a legegyszerűbb célra szolgáló is,
tisztá, hibátlan, tetszetős és pontos kiállításban kerüljön
ki sajtónk alól.

Nyomdánk el van látva jukacozó (perforáló)-, drót-
füző- és más modern segédgépekkel felszerelt könyvkö-
tésszel is, minélfogva az üzletünkéből kikerülő munkák
háziilag fűzetnek és köttetnek, tehát jutányosabban állíthatók
elő. Nagy sulyt fektetünk a privát munkák csinos kiállítására
is és azok jutányos árban számítása egyik fő törekvésünk leend.

Kérjük a n. érdemű közönséget, hogy nagybecsű bizal-
mukkal és rendeléseikkel vállalatunkat, úgy mint eddig, ezután
is megtisztelni sziveskedjenek.

A „ZEMPLÉN“
cz. hetenkint kétszer megjelenő
politikai lap

és
N A P T Á R

kiadóhivatala.

Széchenyi-tér 9. szám.

Az
„ADALÉKOK ZEMPLÉN VÁRMEGYE
TÖRTÉNETÉHEZ“

cz. havi folyóirat

Telefon-szám: 42.

Épületek, bútorok és termények

tűzkár elleni biztosítását,

továbbá

élet- és járadék biztosítást

a legelőnyösebb feltételek mellett

eszközöl az

Első Magyar Általános Biztosító Társ.

kerületi ügynöksége

Sátoraljauhelyt, a Zemplén kiadóhivatalában.

A biztosítandó épületek és ingóságok felvételére kívánatra saját megbizottunkat küldjük ki.

Pályázati hirdetmény.

A Sátoraljauhelyi Kerületi Munkásbiztosító Pénztár igazgatósága az Országos Munkásbetegsegélyező és Balesetbiztosító Pénztár igazgatóságának 73630/1911. sz. alatt hozott jóváhagyó határozata alapján, a pénztárnál felállítandó orvosi-rendelőhöz szükséges szolgai állásra évi 600 korona fizetés, 320 korona lakbér és 130 kor ruhaátalány javadalmazással pályázatot hirdet.

Pályázati határidő **1912. évi január hó 12-ik napjának délelőtti 10 órája**, mely idő alatt a sajátkezüleg irt pályázati kérvények a Sátoraljauhelyi Kerületi Munkásbiztosító Pénztár igazgatóságához czimezve nyújtandók be.

A pályázók kérvényükhöz csatolni tartoznak a teljeskorúságot és a 40 éven alóli kort igazoló születési bizonyítványt, hatósági és pénztári főorvosi bizonyítványt arról, hogy teljesen egészségesek, továbbá, hogy a magyarországi betegápolók tanfolyamát sikerrel elvégezte és legalább az elemi iskola IV. osztályáról szóló iskolai bizonyítványt.

A pályázatra kiírt állás betöltésénél első sorban az vétetik figyelembe, aki már más pénztárnál hasonminőségben szolgálatban állott.

A pályázót a hirdetett állásra az igazgatóság választás utján alkalmazza.

A választás egy évi próbaidőre szól, mely alatt a szolgálati viszony két heti felmondással a megválasztottal szemben minden kártalanítás nélkül megszüntethető.

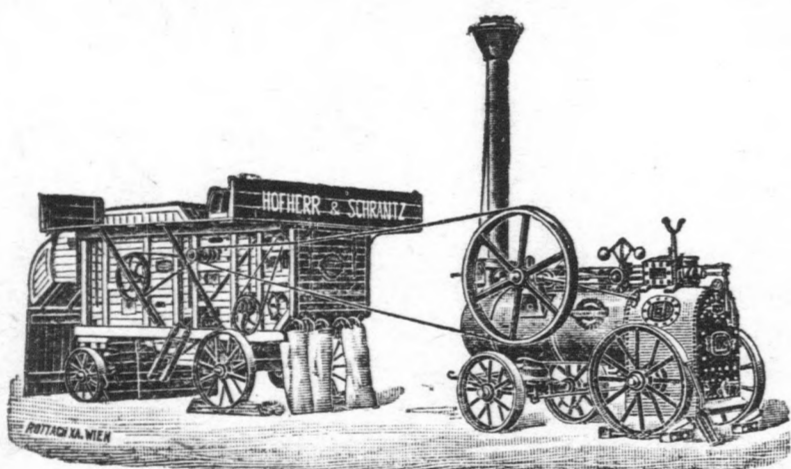
A megválasztott a pénztárnak mindenkor érvényben lévő szolgálati szabályzatát és illetmény szabályzatát magára nézve kötelezőnek elismeri.

A megválasztott állását a megválasztás után eszközzendő behívásra elfoglalni köteles.

Kelt Sátoraljauhelyben, 1911. évi december hó 10-én megtartott határozatképes számmal egybegyűlt igazgatósági ülésben.

Bach Géza,
igazgató.

Réz Gyula,
elnök.

DIÓSZEGHY PÁL és TÁRSA

SÁTORALJAUJHELY, Kazinczy-utca 4.

Sürgönczim:

HOFHERR ÉS SCHRANTZ

Diószeghyék

BUDAPESTI GÉPGYÁR

Sátoraljauhely.

ZEMPLEN- ÉS. ABAUJÁRMEGYEI VEZÉRKÉPVISELETE.

Interurbán telefon szám 112.

Interurbán telefon szám 112

A t. gazdaközönség figyelmébe!

Van szerencsénk a tisztelt gazdaközönségnek szives figyelmébe ajánlani, hogy az általunk képviselt kizárólag elsőrendű czégek gyártmányaiból állandóan nagy raktárt tartunk fenn.

A gazdaságban szükséges összes gazdasági gépeket és műszaki berendezéseket a legelőnyösebb feltételek mellett szállítjuk. Az általunk képviselt világhírű **HOFHERR és SCHRANTZ** budapesti gyárosok **3 év óta a motorgyártással is foglalkoznak** és gyártmányaik mindenfelé a legteljesebb elismeréssel találkoznak.

Állandóan raktáron tartunk legfinomabb minőségű gépolajat, hengerolajat, Tovotekenőesőt, kocsikenőcsőt. Nagy készletünk van zsákokban és ponyvákban. Szalonnát a legolcsóbb árban szállítunk s különös figyelmébe ajánljuk a t. gazdaközönségnek elsőrendű műtrágya készletünket.

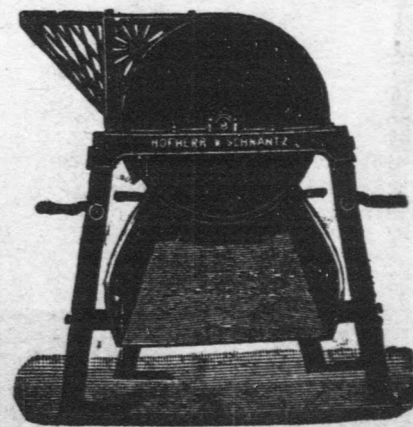
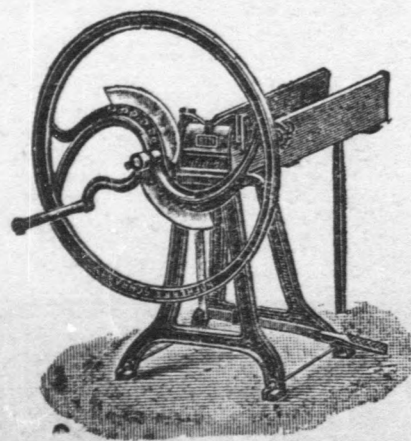
Sikerült újabban megszereznünk a **gróf Larisch-Mönnich-féle karvini szénbányáknak kizárólagos képviselőjét Zemplén-, Ung-, Bereg- és Abaujtorna vármegyék területére** úgy, hogy cséplőgépek, gőzekék, mészégetők, homoktéglagyarak, szeszgyarak, cukorgyarak, gőzmalmok, serfőzdék és minden ipari üzem részére a lehető legkedvezőbb feltételek mellett szállíthatjuk a

7900 kaloriás gf. Larisch-Mönnich-féle karvini szenet

mely darabos, koczka, dió és apró (akna) osztályozással kerül forgalomba s nagyon olcsó és sok megtakarítással jár.

Elsőrendű minőségű a kétszer mosott kovács szenünk is. A karvini darabos pirszen öntődei célra, a koczka és dió I. pirszen házi fűtésre, a dió II. pirszen meg szivógázmotorok részére alkalmas nagyon. Szívesen szolgálunk elsőrendű porosz szalonkőszénnel is, melynek házi fűtésre alkalmas volta elismert és amelyet teljes waggonrakományokban szállítunk.

A gazdaközönség kényelmére legutóbb ponyvakölszönző osztályt rendeztünk be és módunkban áll, hogy ponyvakat a legkülönbözőbb nagyságban tartunk raktáron és azokat a t. vevőközönségünknek a legolcsóbb díjak mellett bocsátjuk rendelkezésére. Kérjük idevonatkozóan mielőbb a szives előjegyzéseket, hogy a közönség a szükséges időre pontosan megkaphassa a kölszönzendő ponyvakat.

Átköltözés előtt
olcsó karácsonyi árak!

ALKALMI VÉTEL

NŐI FELÖLTŐK
BLUZOK
 PONGYOLÁK
 ALJAK
KOSZTÜMÖK
 és
 leányruhákban.
 SZŐRMEÁRUK
 dús választékban.

SZEGŐ divatárúháza

Sátoraljaujhely, Fötér.

A VILÁG LEGJOBB TEA

Az angol király szállító.
Különlegesség:
"KINGDOM BLEND"
az angol királynak Five o'clock teájából.

U.K. TEA COMPANY LONDON

A walesi herceg szállító.
AZ „U. K.“ TEA
rendkívül kiadós és illatos.

Főraktár: Vilkovszky és Tóth, Bilanovits P. és Tsa és Grosz Sománál.

Saját érdeke,

hogy lehetőleg összpontosítsa szükségleteinek beszerzését egy cégnek, mert ez uton védi érdekeit legjobban.

- Előnyei:**
1. Nem kell ismeretlen cégekhez fordulnia.
 2. Nem lesznek szétágazó kötelezettségei.
 3. Állandó összeköttetésnél pontos és reális kiszolgálást biztosít magának.
 4. Állandó összeköttetése mindig vigyázni fog önt vevőjének megtartani.

Saját érdeke, hogy csak elismert, előkelő céget tiszteljen meg bizalmával.
Aufrecht és Goldschmied utóda

Elek és Társa részv.-társ.

Budapest, IV., Károly-körút 10. szám.

Kaphatók kényelmes havi lefizetésre, állandó összeköttetésnél folyószámlára is.

1. A magyar és német irodalom összes termékei.
2. Képek.
3. Bőröndök és bőröndárak.
4. Férfi fehérneműk.
5. Láncosévek.
6. Fényképkészülékek, felszerelések.
7. Vadászfegyverek, pisztolyok, flóbertek.
8. Chinaezüstárak.
9. Csillár és petróleumlámpák.
10. Rézbutorok.
11. Szőnyegek.
12. Mindennemű hangszer.

Tuloldali 12 osztályunk összes cikkkel elsőrangú minőségűek és minden osztály cikkéről külön kimerítő árjegyzékkel rendelkezünk és a kívánt árjegyzéket ingyen és bérmentve küldjük.

Elvünk: Vevőnkörünk megtartása, pontos kiszolgálás, méltányos árak révén.

Minden felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Wilhelm Henrik utóda

Nagy butorraktár. **BLUM GÉZA** Szőnyeg és függöny áruház.

SÁTORALJAUJHELY.

Teljes lakberendezések: ebédlő-, háló-, uri- és szalon-szobáknak dió-, tölgy-, bükk-, mahagoni- és palisander fából készült butorokból.

Vas- és rézbutor.

MŰVÉSZIES KIVITELŰ KERETES KÉPEK.

heti részletfizetésre.

GYERMEKKOCSIK

legujabb és legfinomabb kivitelben.

Tojontáli, Szmiŋna, Tilim és hollandi szőnyegek nagy raktára.

Csomózott szőnyegek készítését bármely színben és méretben elvállalok.

FÜGGÖNYÖK, ÁGYTERITŐK

nagy választékban.

Applikált store, bonne-femme, vittáge

Dupla ágyteritők.

Asztalos és kárpitos műhelyemben bármily e szakba vágó munka készül.

Rajzok, tervek és költségvetéssel szívesen szolgálok.

Kassai Jelzálogbank Rt. Áruosztálya

NAGYMIHÁLY.

Kényelmes lefizetés! Olcsó árak! Teljes szavatosság!

Mindennemű gazdasági és ipari gépek, benzinyersolaj- és szivó gázmotorok, cséplő-készletek, szalmakazalozók, eredeti ame-

rikai kéveköto és marokrakó arató gépek, fűkaszaló gépek, szénagyűjtők, tárcsás boronák, tolokerekes és kanalas vetőgépek, ekék, boronák, szecsakavágók, répavágók, járgányok, minden fajtájú kőszén, kovácskőszén és koks, elsőrendű tűzifa, nyersolaj motorhajtasra, gép-, motor- és hengerolaj, kenőanyagok, gépszij, zsákok és ponyvák és mindenféle gazdasági cikkek és vetőmagvak, továbbá:

SZALONNA és MŰTRÁGYA

eladásával is foglalkozunk és zemplénmegyei kizárólagos képviselői vagyunk a

TERRENOL

szabadalmazott asbestementpala elsőrangú tetőfedőanyag.

Felvilágosítással és árajánlatokkal készséggel szolgál a

KASSAI JELZÁLOGBANK RT. ÁRUOSZTÁLYA

Nagy Mihály (Zemplén megye.)

MEGYEI ÁLTALÁNOS BANK

részvénytársaság

SÁTORALJAUJHELY.

Elfogad betétet kamatozás végett.

Leszámitol váltó- és jelzálog-kölcsönöket

Bevált külföldi pénzeket (dollárokat).

Folyó számlahitelt és ovadékot nyújt kedvező feltétellel

Eszközöl 10-től 50 évig terjedő

törlesztéses kölcsönt

Vásárol megbízásra értékpapírokat és sorsjegyeket és előlegzi az értéket havi törlesztésre.

Elvállal minden a bankszakba vágó megbízást.

A Megyei Általános Bank részvénytársaság

Igazgatósága.